

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema ureodništvo »Domoljuba«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročinska stana 34 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba« — Telefon 29-92.

Nazaj k Bogu!

Krški škof dr. Josip Srebrnič opozarja v svoji pastirski poslanici v prvi vrsti na važnost vzgoje današnje mladine v euharističnem duhu. V tem je rešitev današnje družbe. Z izroki iz okrožnic papežev Leona XIII., Benedikta XV. in Pija XI. slika škof današnjo socialno razdrapanost.

Cloveštvo je zavrglo Boga. Lani so se posebno pokazali učinki tega odpada od Boga. Kot žrtve atentativ so padli ministri na Poljskem, v Romuniji, državni kancieri v Avstriji, naš kralj Aleksander in francoski zunanjji minister. Brez preiskave je bilo umorjenih v Nemčiji več sto uglednih mož. Nič boljše ni v Rusiji; na Španskem so za časa komunistične vstaje vepelili cerkev in samostane, oskrnili tudi redovnice in metali v ogenj duhovnike ter jih celo prodajali kot meso. Tudi v časopisu, v kinematografih se kažejo znaki propadanja. Tuje, ki prihajajo na letovišče, prinašajo s seboj pohujšanje.

Poslanica se obširno bavi z euharističnim pokretom ob 30 letnici odloka Pija X., s katerim so bila odprta vrata k sv. Euharistiji. Nič manj važen ni dekret iz l. 1910, s katerim je sv. oče priporočil, naj bi mladina pristopila k sv. obhajilu že v zgodnji mladosti. Škof opozarja na blagodejne učinke pogostega prejemanja sv. obhajila pri vzgoji mladine. Vsak način življenja, otrok, odraslih mladičev in mož, deklet in poročenih žena, učen-

njakov in uradnikov, kmetov, mornarjev in ribičev se da lepo spraviti v sklad z življnjem, povezanim s sv. Euharistijo. V mnogih tujih državah je vse to že dejstvo. V Parizu lahko vsak dan gledate, kako stotine in stotine mladih vseučiliščnikov, stotine in stotine izobraženih mož vseh stanov pristopajo k sv. obhajilu. Zanje je danes euharistično življenje, življenje v poklicu in življenje v zakonu začrtovana celota. Vsakemu je mogoče to dosegiti. Potrebno je posebno mladino navajati k pogostemu zauživanju sv. Rešnjega Telesa. Mladina je tega okrepčila danes mnogo bolj potrebna, kakor nekdaj. Okolica, v kateri živi, je vse bolj nevarna, kakor je bila nekdaj. Potrebno je življenje v društvi, ker društvo blagodejno vpliva na posameznika, ako je društvo res krščansko.

Glede današnje družbe, pravi pastirska poslanica, da v njej ni več prave svobode, ker se ne gradi na temelju božje veljave, ki je edini izvir prave svobode in njen najmočnejši zaščitnik, ampak cloveštvo gradi na temelju sile.

Škof vabi svoje vernike na euharistični kongres v Ljubljano. Tja naj bi hiteli kar v največjem številu. Posebno može in mladiči naj bi se udeležili procesije v noči med soboto in nedeljo, ki je določena samo zanje. Na tisoči in tisoči jih bo skupno pristopilo k mizi Gospodovi.

Nekatoličani o katoliški cerkvi

Protestantski zgodovinar Leopold Ranke, se je leta 1834 v svoji prvi izdaji zgodovine rimskega papežev opravil, da je sploh tako delo spisal. »Kake važnosti naj bi bila še danes zgodovina papeške oblasti? Saj nima nobenega bistvenega vpliva veči 40 let pozneje pri šesti izdaji te zgodovine pa piše: »Ne morem tajiti, da je nastopila nova doba papeštva.« In danes ima svoje zastopnike pri sv. Stolci nič manj kot 37 svetovnih držav. — Angleški zgodovinar protestant Macaulay pravi leta 1853: »Na tem svetu ni tvorbe človeške državne modrosti in je ni bilo, ki bi v toliki meri zaslužila, da jo proučujemo kot rimska katoliška Cerkev... Papeštvo še obstoji in ne propada, ni starikavo, ampak polno življenja in mladostnih mož. Še danes pošilja katoliška cerkev misijonarje do skrajnih delov sveta. Nobeno znamenje ne kaže, da se bliža konec njene dolge vlade. Videla je začetek vseh vladavin in vseh cerkva, ki so zdaj na svetu, in ne jamčimo, da bi ne doživelva konca vseh. Bila je velika in spošťovana preden so Saksi nastopili na angleška tla, preden so Franki prestopili Ron-

in morala ostala, še neokrvena, ko bo nekdaj popotnik iz Nove Zelandije stal v brezkončni pustinji na razbitem stebru londonskega mostu, da riše razvaline katedrale sv. Pavla.

Slišno govori protestantski zgodovinar Franz Heller: »Benediktinski samostani na Nemškem, posebno oni v Beuronu in Maria Laach, so postali prava središča, kamor romajo nekatoličani, da se divijo katoliški liturgiji. V srcu protestantizma se širi pokret, imenovan »Visoka cerkev«, ki hoče protestantizem pripeljati nazaj v rimske katoliške cerkve. Na Angleškem je ta pokret še večji. Celi anglikanski samostani prestopajo v katoliško cerkev. Vsestranska delavnost katoličanov dela katoliško cerkev silno simpatično. Prav tako se rimska cerkev trudi vedno bolj za zedinjenje vzhoda in zapada. Ona postaja od dne do dne vedno bolj priljubljena za nekatolički svet.«

Dodajmo še eno izjavo, ki jo je izrekel nedavno protestantski škandinavski književnik Ch. Reventlov: »Rimska katoliška cerkev je v resnici najmočnejša ustanova, ki ustvarja iz ljudi boljša, popolnejša in du-

hovniško krelejša bitja. Vse kar je prišlo v roke je vnesla in preobrazila. Cerkev ima ved izkušenj, kakor vsaka druga zemeljska uredba. Ona pozna kar je najvažnejšega svetega, najvišje duhovnega, najbolj večjo organizacijsko tehniko, najpreprostejšo pojavnost sreca. Ona je vodnica ne samo duhovnim ljudem, temveč tudi slabičem. Katolička cerkev nudi prizor silne drame, svetovnega igrokaza, čigar vsebina in oblika je onako različna kot impozantna. Neplodna vojna in mirovna politika držav nedorastlost znanosti, nekulturna mehanizacija, nepravilnost modernega življenja in njega površnost in brezmejna norost, vse to skupaj je na pravilo cloveštvo nezadovoljno in vzbudilo v njem željo po veri. In kdo drugi mu more s te strani kaj nuditi razen katolička cerkev.«

Zakon ali apno?

Kaj ne, malo čuden naslov in nenavaden Pa bomo vši vedeli, za kaj gre, ko bomo prečitali sledeni dogodek.

Ko so belii šolo.

V francoskem mestu Montabot so sklenili da pobelijo tolske prostore. Že danes je zidovje pogrešalo svežega apna. Predno so zateli beliti, so morali sneti raz steno vse slike. Zemljevid v tudi Križ, ki je sicer visel pred učenci. Ko so bili prostori pobeleni, je krajevni načelnik prepovedal, da se Križ zopet postavi na prejšnje mesto, sklicujuč se na neko naredbo ministrstva prosvete, ki je bila izdana pred več kot štiridesetimi leti. Postopek krajevnega načelnika je ljudi zelo razburil. Pričožili so se prefektu in ministru prosvete. Otroci pa niso hoteli v šolo, dokler ne bo Križ zeton na svojem mestu. Od 38 je izostalo 36 otrok.

Stari zid in novo apno.

Starti so ponosno izjavljali: »Ako Kristus ni tukaj meščan, tudi mi nočemo biti. Kaj več velja, zakon ali apno? Ce je zakon v veljavi že štirideset let, zakaj ga niso doslej upoštevali? Ali je moralno priti apno, ki je spomnilo krajevnega načelnika na zakon? Zakon ali apno, drugega nočemo, naj nam odgovore!« Stari Križ, ki že dolgo visi na starem zapravnem zidu, jasno dokazuje staro miselnost francoskega naroda, ki je v svojem jedru krščanski. A novo apno je poskušnja nekih ljudi, da temu narodu dajo nekrščansko in protikrščansko barvo. Zato naj se umakne križ, da bo zadovoljna framsionska klika, ki prezira slavno preteklost francoskega naroda.

Rodoljubno delo.

Ako upoštevamo razmere, v katerih se nahaja sedaj zlasti v duhovnem pogledu ves svet, nam je takoj jasno, da so žolariji v Monta-

**Čisti zobe — varuj se
zobnega kamna**

SARCOV

KAIODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

KAJ JE NOVEGA

Iz nove lovske uredbe

>Službene novinec od 18. marca so objavile novo lovsko uredbo, ki je stopila s tem v veljavo. To uredbo je z zakonito močjo izglasovala zadnja banovinska skupščina v Ljubljani, ki je torej odgovorna za njene dobre in slabe strani. Naj sledi nekaj važnejših določb:

V dravski banovini se v uredbi ne proglaša noben kraj za ogroženega po zverjadi in divjih svinjah, zato iz razlogov ogroženosti ni dovoljeno neupravičencem pobijati zverjadi in divje svinje s strelnim orožjem. — Četrto poglavje navaja ptice, ki so pri nas zaščitene. — Peteto poglavje govori o zastrupljenju nezaščitene divjačine in zverjadi. O tem odloča okrajno načelstvo, ki oceni potre-

bo zastrupljenja po zasljanju najbliže lovske organizacije.

Od zverjadi se v dravski banovini zatirajo volkovi in divje mačke, od nezaščitene škodljive divjačine pa divje svinje, nadalje tudi lisice, jazbeci in dehorji tam, kjer se prekomerno razmnožijo.

Deveto poglavje vsebuje odredbe o cestni škode po divjačini in postopku pred odškodninskim razsodiščem. V tem poglavju so podrobno opisane poškodbe na rastočem drevesu, ki je visoko nad 2 m, a še ni dozorelo; dalje za poškodbe na dozorelem drevesu, na mladih drevescih, na poljih, na sadnem drevesu in trtah. Na splošno nova lovska uredba zelo upošteva lovske želje.

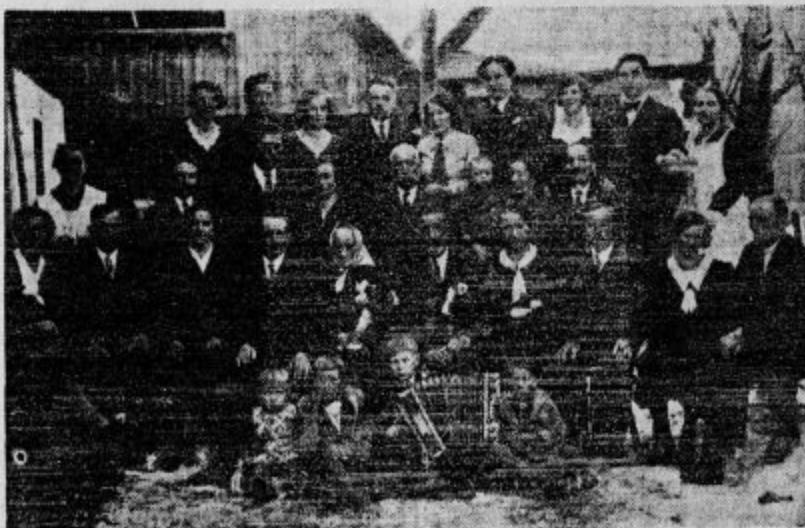
Odskodnino za poplavo prejel

Nikola Uzunovič, mož ogromnega bogastva, je bil večkrat ministrski predsednik ter je predsednik JNS. Njegova slika je ovekovedena na legitimacijah JNS. Leta 1928 je ustvaril davek za poplavljence, ki ga je plačevalo vse uradništvo dolgo let. O razdelitvi odškodnine poplavljencem pišejo >Beogradskie narodne novinec 9. marca t. l. pod naslovom >Milijon dinarjev odškodnine zaradi poplave zemlje je prejel Nikola Uzunovič naslednje:

>Na čelu vlade je bil leta 1926 g. Nikola Uzunovič. Takrat so bile v naši državi velike poplave. Največje žrtve so bili uradniki. Njim se je leta in leta odtegovalo od plače 10 odstotkov za fond, iz katerega so bili odškodo-

vani poplavljenci. Ali veste, kdo je prvi prejel pomoč iz tega fonda? Ali veste, kakšno pomoč in na naslov česa? Prvo pomoč je prejel Nikola Uzunovič, prvo pomoč — en milijon dinarjev — a to na naslov odškodnine, ker so mu poplavljena polja »okoli Niša na vse štiri strani«. Ta pomoč mu je bila takoj izplačana. Bila pa ni zadostna, da bi popolnoma odškodovala g. Uzunoviča, ker se je poplavljencem izplačevala le ena petina ozroma škode.«

CVIČEK originalni bi rad. Dobite ga v Centralni vinarni v Ljubljani.

Zlata poroka. Nedavno je obhajal g. Ivan Bizjak z Gorij pri Bledu zlati jubilej lepega zakonskega življenja ob strani svoje dobre žene. Kljub letom in trdemu življenju je se vrst in zdrav. »Domoljubec ima naročenega, odkar list izhaja. Bog naj blagoščovlju jubilantoma še mnoga let srečnega in zadovoljnega življenja!«

OSEBNE VESTI

d Zagrebški nadškop dr. Ante Bauer je odpotoval na oddih v Supetar na otoku Braču.

d Z redom Jugoslovenske krone I. stopnje je odlikovan ban dr. Dinko Puc.

d 60 let je dopolnil znani ljubljanski podjetnik g. Franc Batjel. Življo!

d Na Dunaj v avstrijsko zunanjje ministru je premičen Hermann Pfenis, izredni avstrijski poslanik pri beigrajskem dvoru.

d Za našega poslanika v romunski Bukarešti je imenovan dr. Ninko Perič, predsednik ministrskega sveta v počaju.

d Za 25 letni jubilej svojega umetniškega dela je slavljal te dni ljubljanski igralec g. M. Skrbinšek.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Pred poločitvijo kandidatov. Dne 21. marca je bilo v predsedstvu vlade daljše posvetovanje, katerega so se poleg predsednika vlade udeležili notranji minister Velja T.ovič, minister za socialno politiko dr. Marušič in ban dravski banovine dr. Puc. Dr. Puc je zapustil predsedstvo vlade v spremstvu dr. Kramera, ki se je zadnje dni zoperjavil v šest gradu.

d Srbsko-pravoslavna cerkev in volitve Metropolit Gavrila Dožić, ki je te dni prispeval v Belgrad, je na vprašanje, ali je tudi pravoslavna cerkev prepovedala kandidirati svojih duhovnikov, odgovoril: »Duhovnikom svoje škofije sem s posebno okrožnico devčil, da lahko kadidirajo za narodne poslance na podlagi državnega edinstva ter vdanoosti kralju in domovini.«

d Na shodu v Krškem je izjavil minister dr. Marušič, da se bo iz enomilijunskega kredita za javna dela omogočila gradnja mednarodne ceste iz Ljubljane na Sušak. Nova železniška proga St. Janž-Sevnica pa se začne graditi že — prihodnjem mesecu (aprila).

d Iz govora ministra za prosveto. Dne 24. marca se je vršil voljni shod v Novem Sadu. Govoril je tudi prosvetni minister Stefan Cirić in izjavil med drugim sledi: Medtem ko je liberalizem francoske demokracije bankrotiral, ko je markist. socializem prav tako bankrotiral, so črne žulfaste roke obranile, držale

Naša uganka

Izrečite in dobro spravite!

se

Izrečite in dobro spravite!

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA
»DOMOLJUBCA«?

In bodo obranili državo. Vse se je izprezenalo, vse je propadlo, le kmet, mali kmet črva svojo grudo, ker je k njej privaren. Vi ostaneš tu, vi živite tu in čuvate to zemljo in jo ljubite. Lepo je rekel veliki sin našega naroda, pokojni Nikola Pašić, »da so opanke in gunjadi bili čuvar in bodo ostali čuvar te države. To je resnica. One bodo tudi ostale evangelij za vse narode in vse države. Medtem, ko sta bankrotirala demokracija liberalizma in marksistični socializem, smo mi prišli na agrarizem, na proproducijo usvarjanja; to je današnja demokracija, ta demokracija bo trajala, morala bo trajati, vse dolet, dokler bomo imeli kmete.«

d) »Prelocom in Ljotičeva kadidatna lista.« Prelocom je v zadnjih stenikih pribolj tole pojasnil: »Da ne bo napovednih tolmačenj, sporočamo tovarišem, da smo iz konzorcija »Prelomac« izstopili, ker se s pisanjem lista gleda voliles ne suravnamo. Tovariš naj se v »Prelomcu« zadevah vsled tega ne obračajo več na nas. Stane Vidmar l. r., Stanko Florjančič l. r., Davorin Onič l. r., Korak g. Vidmarja in tovarisev je v zvezi s sklepom glavnega vojevniškega volilnega odbora, da stopijo bojevniki na Ljotičeva stran.«

d) Topalovičeva smola. V nedeljo je socialistična stranka sklicala volilni shod v dvorani »Edenc« v Splitu. Na shod je pršlo kakih 1000 ljudi, med njimi je bila večina Topalovičevih nasprotnikov. V začetku je dr. Topalovič mimo govoril, a kmalu so pričeli padati medklici. Govornika so končno prekinili. Po kratkem odmoru je zoper lahko govoril, toda med tem časom je nastal v dvorani tak hrup, da je moral predsednik Hartl zaključiti zborovanje. Kako je videti, se vmenja za Topaloviča najbolj neusateni ljubljanski marksistični voditev, delavstvo na jugu, tudi socialistično, ga smatra za preveč sionskega marksista.

d) Opazujemo na današnji oglas »Drave«, zavarovalne zadruge, Maribor.

d) Premišljevanje na sedanji čas. Pod tem naslovom pričebuje »Slovenski gospodar« sledi: Pod naslovom »Maček v črniču beremo v Slovenskem »Družbeniku« za leto 1890, stran 165, naslednjo pravljico: Svoje dni je imel čevlj lepega belega mačka pri hiši, ki mu je bil rvest tovariš matim in podaganam pa strah in groza. Vsak dan je polovil večiko mati in podavil nekaj podgan. Nekega jutra pa je bil matc isčez in je stikal po piškrih v kuhanji, če bi se dalo kaj dobiti. Stal je tam velik koces in notri je nekaj tako. Matc se stegne v pišker, pa zgubi ravnotežje in pada notri. V kuhanju pa je čevlj imel prpravljeno črnilo za nove čevlje. Ves tri zvezci matc na dvorišču. Matc ga udejajo in se čudom čudijo, kako se je njih so-

vralnik tako neglo spremeni. »Crno suknjo si je oblikel, pravi starla miška.« Crna barva je znomenje žalosti, moček žaluje, da nas je tako hudo preganjal in delai krienco, pripomani druga. »Sedaj bo pokora delal, a modruje trečja, sedaj se nam ga ne bo več treba batit, svobodno in varno se bomo gibale.« In res, miši se brezkrbo sočejo krog črnega mačka, on pa mimo čaka. Ko se jih je prav veliko nabralo, plane nad uje in napravi grozno morijo. »Joj, joj!« vzdihujejo miši, a le malokaterim se posreči smukniti v luknje. Maček le suknjo spremeni, ne pa svojih miši, a modruje preplašene miške.

DOMACE NOVICE

d) Krasna materinska preslava se je vrnila 25. marca 1935 v opernem gledališču v Ljubljani. Priedelio jo je krščansko žensko društvo. S svojim obiskom je počastil pireditev tudi knezoškef dr. Rožman. Matere, očetje in otroci so napolnili gledališče do zadnjega kotička. Tudi po defeli so materinske proslave, prirejene od naših katoliških prosvetnih društev, povsod izborno uspele.

delnic, ki so dejansko danes brez vrednosti. Predrečitev tramvaja je najna in znižanje voznih cen pogoj za večji promet.

d) Mostovi in brvi, ki jih še potrebuje Ljubljana. V prvi vrsti pride v postev Karlovič most čez Grubarjev prekop, ki ga je treba razširiti. Upanje je, da bo do te prepotrebne razširitev prišlo še letos. Zelo potreben bi bil prehod čez Grubarjev prekop v Strelški ulici. Prehod za pešce po obstoječem mostu zavrnice iz Strelške ulice je že odobren in se bo v kratkem izvršil. Dalje bo treba obnoviti most čez Išco na Ižanski cesti. Prebivalci Trnovega se zelo potegujejo za napravo brvi v Svinčevi ulici, vendar ni verjetno, da pride kaj kmalu do te brvi. Enako so napravljeni načrti za napravo brvi pri Gerberju, za napravo brvi pri Gebrinovi ulici med zmajskim in Šentpeterskim mestom, za napravo brvi v Zivinozdravniški ulici, za napravo mostu na Kamničanskem stradonu, za napravo mostu čez Mali graben za zvezo Ižanske ceste s trnovskim okrajem. Nadaljnja potreba bo naprava mostu čez Grubarjev prekop za zvezo Ižanske ceste s Prulami. Zelo potrebna bi bila naprava mostu čez Ljubljanico ob izlivu Iške za zvezo Črne

SNEŽNOBELO PERILO DA

Elatorog
terpentinovo milo!

d) Pejassello. Z ozirom na razne vesti sporočamo, da g. Jakob Jan. župan v Gorjah, ni sprejel kandidature na nobeni listi.

d) Za posredige kmetijotov skrbijo deloma že osnovne šole. Od 780 šol na deželi v dravski banovini imajo 724 šolski vrt, brez njega je le 56 šol. Matičnjaki na Šolah v naši banovini merijo skupaj 2113 arov prostora za drevesnice in zelenjad 5611 arov, šolski vinogradri pa 413 arov. V matičnjakih je 16.907 coprijenih dreves in 28.120 divjakov. Vse drevesnice na Šolah imajo 91.988 dreves. Zelenjad goji 706 šol, cvetlice 684, čebelnjakov je na Šolah 233, ki imajo 1854 panjev s premakljivim, 205 pa z nepremakljivim satovjem. Skupaj tedaj 2069 panjev. Iz drevesnic se je razdelilo v preteklem šolskem letu brezplačno 12.638, prodalo pa 10.278, skupaj tedaj 22.814 dreves.

d) Trg na sedno drevje je sedaj v Ljubljani na Sv. Jakoba trgu in je prav dobro začlen.

d) 45 milijonov Din znaša novi ljubljanski proračun brez proračuna mestnih podjetij.

d) Delovni Ljubljana znaša že 148 milijonov in pogodbene obresti in odpeljevanje dolga letno 15 in pol milijona dinarjev.

d) Žele je pedel v zadnjih dveh letih promet na ljubljanskem tramvaju, zakaj vozilo se je dva milijona potnikov manj kot prej. Temu primerom so pedel tudi dohodki tramvaja na 1.4 milijona na 7.500.000 Din. Promet je pedel za 30 odstotkov, ko se zidali nove proge, pa so razčlani na povsem prometa za 16 odstotkov. Finančna situacija ljubljanskega tramvaja je torej zelo žalostna in bo še bolj slaba, če se uresniči še ta namera, da odkupi občina zadnjo tretjino

vasi z Rakovo jelo. Končno obstajajo še razne varijante za premostitev Ljubljance na Vodnikovem trgu, kar bi prišlo v postev za razširitev živilskega trga.

d) Posledice vagoje brez Boga in vere. »Katolički« poroča, da so v Šibeniku odkrili tajno dijaško društvo pod imenom »Crna ruka«. Društvo si je nabavilo samokrese in svoje dijake vežbalo v strelijanju. To vežbanje je imelo za posledico, da je bila ranjena nek kmetica, ko je šla mimo vežbalnišča. Društvo je imelo v prvi vrsti namen, da bi svoje profesorje ustrojalo. »Estonik« pripominja, da je ta pojav povsem naraven, ko je družba izgnala iz svojih družin Boga in ne živi po verskih načelih. Ako ne bo vsa vagoja mladine preščinja z globokim verskim duhom, bomo doživeli še hujše stvari. Kdo mladino tako ali tako odstavlja veri in Cerkvi, si sam spleta vrv, ki ga bo zadržala.

— Pri razdražljivosti živoev, glavobolu, pomankanju spanja, utrujenosti, potbitosti, tesnobnostnem čutu imamo z naravnim »Franz-Josef« gredico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razdražljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki pričavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti.

d) Raspisane so pešad. podčastniške šole v Zagrebu in Belgradu, konjeniška v Zemunu, artillerijska v Cupriji in inženjerska v Mariboru za mladenice od 18 do 21 let starosti. Pojasnila se dobijo pri Francu Peru,

Grek naše dobe

ki imajo svoj vzrok v pomajnjivji hrani in načinu življenja, ki je ljudem vsej od današnjih življenjskih prilik, so krivi teme, da bi se mogle sestaviti cele legije prerazo ostarelih ljudi, katerih trpi vsakdo na kakem defektu prebavnih organov. Zapeka, napuhjenost, leno delovanje čревsja, obolenje želodca, jetre, ledvic, vranice, folca in od sečne kisline itd. se opazijo vedno izdaj, ko je že prepuzano. Zato je sistematično čiščenje telesa velikega važnosti, a najbolj popularna so tako zvana spomladanska zdravljenja na primer s »Planinka čajem« Babovec, ki se najraji uporablja zaradi njegovega zanesljivega in prijetnega učinkovanja.

kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14; priložiti 3 Din zasenka za odgovor.

d **Nenadoma je umrl rektor belgrajske univerze g. Vlada Petković.**

d **Prikuhanje domači podjetnosti.** Na veliki mednarodni razstavi v Londonu je bil pred kratkim odlikovan s častno nagrado — velik srebrni pokal — ter Grand prix diplomo in svetinjo gospod Franc Trkmān, mizarski mojster v Šteičah pri Ljubljani. Razstavil je namreč okno, skozi katero na noben način ne more ujeti voda. Izum — uspeh dosegletnega razmišljanja in mnogih poskusov — je patentiran in bo dobro služil v stavbo-mizarski strukti.

d **Obvese je treba izpeljavati.** Francoska tvrdka La Dalmatinne, ki ima velika podjetja v Dalmaciji, meada grozi sedaj, da bo ustavila vse delo. Kakor pišejo, se je ta tvrdka obvezala svoječasno s pogodbo, da bo svoja podjetja obdržala in da bo v letih 1929 do 1937 investirala v Dalmaciji vsoto 600 milijonov francoskih frankov. Občina Šibenik pa bo prejemala lečno 600.000 Din kot davek. Medtem pa je tvrdka plačevala samo 300.000 Din. Štvenički župan Bačnič je že ukrenil vse potrebno, da bi oblasti prisilite tvrdko na izpolnjevanje obvez.

d **Cerkveni koncert v priču sretam so predili te dni pod pokroviteljstvom ščofa dr. Cereviča v Dubrovniku.** Nekim društvom to ni bilo všeč, ker smatrajo, da imajo samo ona patent na ponovč revnem. Dubrovčani so zato našli do zadnjega kotička napolnil cerkev.

d **172 realnih gimnazij in ena čista reznika je ta čas v Jugoslaviji.**

d **Natrit za novo sarajevsko katedralo in nadškofijski dvorec je izdelal arhitekt Anton Lavrenčić.**

d **8. aprila se zmanjša debiček trgovcev, ki prodajajo sol, od 50 na 30 par pri kilogramu, ceno vroč pa se sniže od 12 na 6 Din.** Trgovci zahtevajo, da velja že nadalje stari debiček 50 par za kilogram.

d **Ker nima živina na sejnih nebene pravene, koliko nekateri kmetje sami in prodajajo meso po 5 Din za kilogram.** To ceno je dolodično okrajno nadelstvo v Mariboru.

d **Od 20. aprila do 28. septembra pride vsak teden en poseben vlak češkoslovaških turistov na naš Jadran.**

d **V Šolskih kuhinjah (Ljubljana, Maribor, Celje), ki se se vzdrževalo iz prispevkov kraljice Marije (vsaka mesečno po 5000 Din), je bilo izdanih v l. 1934 siromašnim učencem 142.145 malih južnj in 39.576 kosi in večerij.**

d **V Jugoslaviji je 16.000 Potjakov, ki so večinoma kmetje.** Sedaj dobe svojega duhovnika, da bodo mogli opravljati svoje verske dolžnosti v maternem jeziku.

d **Nova vrsta podgan se nam obeta.** V Rintelovi grabi blizu Ljutomerja je pred par dnevi pes ujet zanimivo žival, ki nosi strokovno ime pižmarka, nemški po Brehmu Bisamratte. Žival je bila namreč dosedaj v naših krajih nepoznana. Baje so pri nas dobili dosedaj samo tri vzorce, enega na Pohorju, enega v Koprivnici na Hrvaskem in pred kratkim enega v Hercegovščaku pri Radgoni. Žival spada v vrsto podgan, jo mnogo večja od naših podgan. Njena domovina je Severna Amerika, zlasti Kanada, odkoder so je uvozili v Evropo. Po Nemčiji in po Češkem se je zelo razpasla in dela veliko škodo, ker razjeda in preluknja vse nasipe. Živi največ ob vodah. Ima dragoceno kožuhovino. Žival je podobna bobru. Piščanka se torej seli proti nam. Dobljeni vzorce je šolsko vodilno dalo nazajčiti za šolske uporabo.

d Carinsko sodišče je razsodilo, da je Komčna toverna v Ljubljani kriva uvoznega tihotapetva, podjetje Bratje Gonrad v Belgradu pa sodelovanja. Skupaj imata obe podjetji plačeti na carinske kazni in drugih dejstvih 8 milijonov 213.858 Din. Cedna večical.

d **Pri iskitu sledi na kosarce naravne »Franze-Josefove« grenčice, popite zjutraj v teče, brez truda izdatno iztrebitjenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.**

NESRECE

d **Gorela je gospodarske poslopje Janeza Drevenčka v Račah pri Mariboru.**

d **Naenkrat se je revolver sprotil.** V neki vasi pri Sisku se je pripeljal žalosten dogodek. K 68 letnemu samouku Luki Tumpaku je nekdo prinesel popraviti revolver, kateremu je v sevi zustala krogla. Tumpak je bil sicer strokovnjak za vse take reči, pri tem revolverju ni mogel ničesar opraviti. Ponudil se mu je sin Josip, da mu pomaga. Prijel je revolver in zadel pritiskati na petelinu. Naenkrat pa se je revolver sprotil in krogla je zadele starega Tumpaka. Prebiha mu je črevesje. Prepeljal so ga sicer v bolnišnico, vendar je kmalu podlegel.

d **Mina ga je na mestu raztrgala.** V rudniku Kakanj, kjer se je lanskoto leto pripelila stradna katastrofa, ki je še v živem spominu, se je te dni dogodila nova nereeda, pri kateri je izgubil življenje rudar Frankič Ivan, oče šestih otrok. Ko je Frankič prišel na delo, mu je kvaris, kateroga je zamenjal, sporotil, da sta ostali še dve mini, ki še nista eksplodirali. Leko eno mino mu je točno označil, za drugo pa ni videl, kje se nahaja. Ko je Frankič odkopaval premog, je zadel s kramponom v kapselj mino, ki je takoj eksplodirala in ga na mestu raztrgala.

d **Pri padcu si je prebil frépijano in je na posledicah umrl.** 6 letna Lidija Sadarjeva, hčerka cestnega nadzornika v Senovem.

d **Ko je razstreljeval v rovu se je smrtno-nevarno poškodoval 42 letni rudar Ludvik Opresnik iz Tebarij pri Celju.**

d **Nevarne opelkline sta debila.** V Ivanjkevem je izbruhnil požar na hlevu posestnika Janeza Trpljana. Ogenj je zajel tudi gospodarsko shrambo in drvarnico ter vse uničil do tal. V hlevu je zgorela krava, ki je niso mogli več rešiti. Pri reševalnem delu sta dobila nevarne opelkline posestnik Trpljan in njegova žena.

d **Tri litri rama je spik, da bi se rešil hripe neki kavarnar v Vel. Kikindi.** Moč je umrl na zatruljenju z alkoholom.

d **Ko je tolkel s kladivom večji kamen, je zadel velik kos v trebuš 24 letnega pomembnika Franca Uleta.** Ule je na poškodbi umrl.

d **Razne neagede.** V skladislu Schneider-Verošek v Ljubljani je padla v nedeljo tedka telefona polica na glavo 28 letnemu Ivanu Kruljcu s Kodejjevega in ga hudo ranila. — V ljubljansko bolnišnico je prišla 32 letna poljska delavica Helena Ozančnova iz Volavčej pri Trebeljevem. Ko je evria mast, se je z razbeljeno mastjo usodno opelila po obrazu. — V apneniku v Pečevniku pri Celju se je hudo ponesrečil 61 letni delavec Oprešnik Ludvik. Pri razstreljevanju z dinamitom mu je pušnilo razstrelivo v glavo. Nevarnost je, da izgubi vid.

d **V sredo, 20. marca se je zgodila v tovarni podjetnikov na Gračnicu pri Rim. Topicah zapet nezreda.** Laporinku Francu, tovarniškemu delavcu, predsedniku skupine JSZ, je od-

ASPIRIN
ASPIRIN

Jamstvo za pristnosti Aspirin tabule proti BATERIJI

ASPIRIN
proti vsem boleznim, ki izhajajo iz prehlada

ASPIRIN

Oglas je na pag. 5, D. 27.3.1935 od M. M. Maribor

rezal stroj na desni roki tri prste. — Z ločomotivo je padel in se hudo ranil na glavi 36 letni železniški kurjač Franc Jammik v Ljubljani. — Ko so se splošili konji, je padla z voza 22 letna Julka Platiša in dohnila poškodbe na nogah in telesu. — Ko je 49 letni voznik Janez Kejzar iz Gornje Socice peljal voz hlodov, so ga na vozu močno stisnili ter mu zmožkali več notranjih delov. Nevarno stanje! — V Mariboru so postavljali delavci mestnega električnega podjetja drog za električno napeljavo. Pri tem pa se je drog pravrnil in močno pobil dva delavca. Martinu Zorku je stisnilo prsni koš, Avgustu Jančiču pa zlomilo levo roko in levo nogo. — Delavcu Francu Rincu v Rosenbergovem mlitu v Mariboru je transmisija odtrgala roko od telesa. Nezavesten je omahnal proti stroju, od koder so ga reševalci prepeljali v bolnišnico.

d **Pri nagnenju z mačobi, protion, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franze-Josefove« grenčice delovanje želoda in črevesa in trajno poveča prehavo.**

NOVI GROBOVI

d **Zvenovi zvoneite lepo, peljite nas v sveto nebo.** V avstrijskem Gradcu je umrl kapelan gen. štaba češkoslovaške armade v p. Karel Kubricht. Je bil dobrotnik Cerkve, občine in rewečev. — V Celju je preminil Ivan Riher, zasebni uradnik. — Na zastrupljenju z gobami je umrl Marija Glogovsek roj. Umet na Matlem kamnu pri Koprivnici. — V Zalcu je zapustil soško dolino veleposetenik in bivši župan Franjo Roblek. — V Bistrici pri Limbušu so pokopali v grob posestnika Ludovika Rotnerja.

— V Kananku je odšla med nebeške krilatec pedeljna Knafličeva Ivanka. — V Dobravki pri Škocjanu so pokopali nadpaznika bivšega prisilnega delavca v p. Blata Papeža. — V Mariboru je umrl Elsi dr. Turšček. — V Ljubljani so umrli: magistrski pis. ravnatelj v p. Jernej Bodar, učiteljica v p. Ana Suzana Petrovič, Niedergall Viktor, Mohar Antonija, 57 letna Marija Petrič, 75 letna Katerina Mohorič, vdova po pokojnem advokatu Boru Triller, modistička Stoffi Šare, Neža Šinkovec, dvorni svetnik Božidar Bešek, učenec medžijske šole Janko Kovč in St. Jurij pri Ljublj. prevoznik Franjo Šimik, davčni uradnik v p. Ivan Štenc, in vdova po žel. zvaničniku Franju Božič. — Naj počnajo v miru!

II. EVHARISTIČNI KONGRES

Sadovi protiverske vzgoje

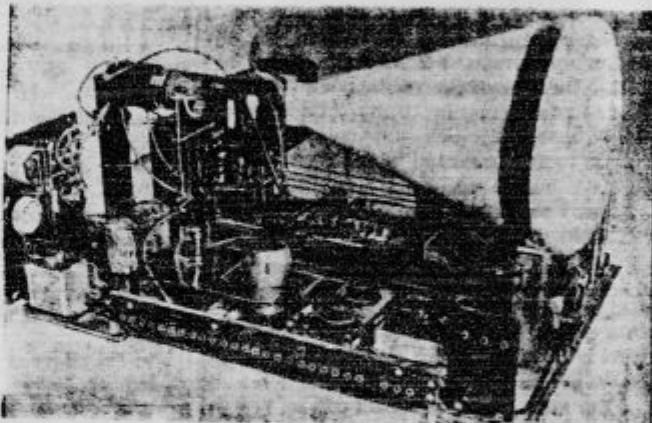
V noč med 18. in 19. marcem je bil podigán in razbit evharistični križ na Novi gori. Nova gora je najvišja točka obširne župnije Skocjan; vidna je daleč v dolini Krke in Mirne. Zato je bil kraj prav primeren za postavitev spominskega križa. Na posestvu Antona Bregarja je bil pred nekaj dnevi postavljen 9 metrov visok križ iz hrastovega lesa, belo pobarvan, da bi bil še dalje viden, kot spomin na jubeljno leto našega odrešenja ter obenem priprava na letosnji evharistični kongres. Ze v noči na pepelečno sredo je nekdo prenesel krajši del križa, ko je še neizdelan ležal na tleh, ter ga s silo vrzel v vrata omenjenega posestnika, tako da so se zaklenjena vrata pod pritiskom odpria. V nočniji noči pa je podigagal križ, ki naj bi bil danes blagoslovljen. Poskusil je — bilo jih je najbrž več — najprej na dveh mestih, kjer se mu pa ni posrešlo, v višini morda ga je pa prezagjal in ker je križ zviška padel na valovit svet, se je dvakrat prelomil, v zgornjem delu pa preklal. Motivi, ki bi vodili zločinca pri njegovem delu, niso znani. Ko so danes zjutraj ljudje, ki so šli k maši na Telče, opazili zločinsko delo, je vse pretresla groza, mnogi so jokali. Ker pa je bil za danes oznanjen blagoslov križa, so možje šli takoj na delo, poskoli nov brast, ga obleseti, tako da je v nekaj urah stal na istem mestu nov križ za dva metra višji kot prejšnji. V popoldanskih urah je bil še lepo okrašen z venči, tako da se je mogla zvezcer vršiti napovedana slovensost.

Proti večeru je najprej g. Mirko Gande, kaplan iz St. Jerneja, zaključil trdinevne duhovne vaje za dekleta, nato pa je g. dekan Ante iz Šil sprejem v dekliko Marijino družbo. Po končanih slovesnostih v cerkvi na Telčah se je razvila lepa procesija z luščami k novo postavljenemu uspominskemu križu na Novi gori. Pester je bil pogled na množico lušč. Spremljala je spredvod godbe iz Skocjana, ki je igrala znane pesmi, ki se bodo pleše tudi na evharističnem kongresu. Križ sam je bil razsvetljen. Po kratkem govoru pri križu, je g. dekan križ blagoslovil. sledila je še pesem »Kraljevo znamenje« in

s tem je bila lepa slovensost zaključena. Na mestu žalosti, ki je zjutraj polnila srca zaradi zločinskega dela, so je naselilo veselje. Ta dan bo gotovo vsem v naših hribih še dolgo ostati v spominu. ★

Gledate narodnih noš, v katerih bodo ljudje pridli na evharistični kongres, voda kar razveseljivo tekmovalno med posameznimi kraji. Poznamo župnijo, iz katere bodo prav vsi prišli v narodni noš. Oni, ki je še nimajo, si jo bodo do kongresa nabavili. Značilno pa je sledenje pisma, ki naj služi kot vodilo glede narodnih noš: »Odi vseporosod prihajajo vesela poročila o prizvah za veliko slavlje na čast prev. Rešnjemu Telesu, ki bo zadnje tri dni junija v Ljubljani. Križem naše milo domovine so se vršili zlasti sedaj v činskem času sv. misijoni, duhovne vaje itd., da se pripravijo na ta veliki počakanje naše duse. Potrebno je pa, da bo naš evharistični praznik tudi po zmanjševanju veličasten. Pri slavnostnem prihodu Jezusa na sveto nedeljo v Jeruzalemu so množice sekale veje in razprostirale svoja oblačila po ulicah, kadar je jedil. Tudi mi Mu hočemo pripraviti za-

nanji sijaj, kolikor bomo le mogli. K temu boda pa močno pripomogle naše lepe slovenske narodne noše. Le z veseljem in ljubezijo jih pripravljajte že sedaj. Izpraznите vse skrinje in poščite vse, kar spada k naši narodni noši. Osnajte, operite in popravite, kar je popravila potreben. Umanzanega in strganega ne smemo nositi na proslavo. Peče, srajce, rokavci, vse naj bo preprano, da bo belo ko sneg in ne od modrila preveč višnjevo. Krila morajo biti zadost dolga, rokavci za vratom zadost zapri, da bo vse lepo dostojno, kakor se spodobi: we v čast Bogu, kateremu je proslava namenjena, pa tudi v čast našemu narodu. — Ponekod pripravljajo tudi nove narodne noše. Razumljivo je, da v teh težkih časih ni mogoče nabaviti vse tako pristno, kakor bi to moralno bilo. Pa vsaj vzorci naj odgovarjajo narodnemu duhu! Barve oblike naj bodo take, kakor jih zahteva prav naša narodna noša! Tako n. pr. morajo biti nogavice bele in nikake drugačne barve. Vse mora biti lepo dostojno pripravljeno, vredno Kristusa, ki Ga bomo na kongresu slavili, pa vredno tudi našega narodnega ponosa. — Morda bi ne bilo náš, če bi se že letosnih procesij na Telovo udeležili kar moč mnogi v narodnih nošah. Bila bi to nekaka preizkušnja. Potrudimo se, da nas bo veliko, veliko. Zelo bi povzdignilo slavlje, če bi bile na kongresu zastopane vse različne slovenske narodne noše in ne samo gorenjske!«

Na Nemškem so iznali napravo, s katero bo poslej mogoče gledati ljudi in stvari, ki so bogje kje daleč od nas. Kakor po radiju poslušamo govornike ali pevca, ki govorijo ali pojme morda v Ameriki, tako bomo poslej lahko ne le poslušali, ampak obenem tudi gledali. Te dni so v Nemčiji to napravo slovensko odprli za splošni proučaj in splošno uporabo. Na naši zgornji sliki vidimo tako moderno sprejemno postajo

•BOGOLJUB•

najboljši in najlepše opremljeni uabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakro-tisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslav. tiskarna.

Sloveni nemški letalec stotnik Kehl, ki je preletel ře Ocean, je prevzel tehnično in letalsko vodstvo učnih tečajev za nove misijsko prometno družbo. Z letalom »Sv. Peter« je odletel v Rim, kjer bo sprejet od sv. očeta. Na sliki vidimo letalec (stoj) z njegovim letalom na rimskem letališču.

Laneno seme

za pomladno setev in to od preizkušene vrste Pernauke dobé vsi kmetovalci, tudi oni, ki se še niso priglasili, brez plačila, le proti vrnitvi iste množine semena jeseni po žetvi.

Seeme razdeljuje Tovarna motovoza Grosuplje, ki bo tudi kupovala v jeseni vse lahište od tega semena po prav visokih cenah.

Isto seme se dobí tudi proti vrnitvi v jeseni se pri sledenih: v Novem mestu in Črnomlju pri skladislu Kmet. družbe, v Višnji gori pri županstvu, v St. Vidu pri Stični pri županstvu, v Stični pri Jožetu Mestniku, Štihna 22, v Mirni pri pri Adolfu Remnicu, v Veliki Loki pri Ivanu Ovnu, v Radohovi vasi pri Francu Šefmanu, v Mirni pri Ivanu Mariju, v Dobrniču pri Kmetijskem društvu.

Obenem s semenom se dobí tudi navdih za setev in gojenje lanu. Priporoča se vsem kmetovalcem, da sejejo pomladanski lan, ke je to zelo dobičkanosno in se garantiira, da bo Tovarna motovoza kupila vse lahište po prav visokih cenah.

Zupanstva ali podružnice Kmet. družb ali družev, ki bi radi razdeljevali to seme, naj se obrnejo na Tovarno motovoza Grosuplje in sporče, koliko semena žele.

Hitite, dokler traja zaloga!

ALI STE ŽE PLAČALI NARODNINO ZA
»DONOLJUBA«?

PO DOMOVINI

Iz našega просветнega doma.
(Bloke.)

Imamo zdaj prav lepo in dovolj veliko dvorano, ki smo jo otvorili jeseni. Postavila sta jo g. Jakob Kralj, zidarski mojster, in g. Miha Oražem, mizar, v splošno zadovoljnost. Dvorana ima krasen oder, ki je primeren za vsako igro. Imamo malo dvorano za razne skušnje in še eno sobo, kjer posluje »Posojilnica«. Pri igrah nastopajo stare in nove moči, ki kažejo nadarjenost in spretnost. Nekateri igralci so naravnost sijajni. Prav je tako! Pričakujemo se veliko od njihove požirivovalnosti. Poleg igranja imamo močan in dobro izšolan tamburški zbor. Kar 30 nas je! Kako hitro nam minevajo ure pri skušnjah, da jih imamo dvakrat na teden. Matica vsega dela pa je dekliska družba, ki zbirajo okrog Marijine zastave dobra dekleta ter jim poleg duševne nudijo še obilno druge hrane. Ustanovili smo že davno lepo knjižnico, ki ima nad 1200 vezanih knjig. Tu se je porodila misel, da si postavimo dvorano, ki se je uresničila v veliko veselje vse naše župnije. Naši prostovoljni delavci potrebujejo podpore; pridej jih pogledat, poslušat, zabavat se v našem dvorancu, pa boste videli, kako krepko delujemo.

Za naše fante in može.
(Slofija Loka.)

Za praznik sv. Jožeta so imeli naši lantje in može duhovne vaje. Ce kdo, je gotovo moški svet potreben verske poglibitve in ureditve življenja vverskih načelih. C. g. kaplan A. Križman z Jesenic je s svojo spretnino in kleno besedo sejal zlatu zrnje resnice v naša srca. Vedno večji je bil krog njegovih poslušalcev. Bog daj, da bi milost, ki se je našela v naša srca, ostala za vedno pri nas. G. govorniku in domačim gospodom se za trud prav iz srca zahvaljujemo!

Prosveta in drugo.
(Nova Oselica.)

Odkar obstaja naše prostovoljno društvo, se še ni začelo nobeno leto tako živahno kakor sedanje. Prostovoljno društvo si je ustavilo dramatični in pevski odsek. Oba pridno delujejo. Dne 18. februarja je dramatični odsek vprizoril igro »Deseti brat«. Bila

je dobro obiskana. Dne 25. marca smo imeli v Cerkevnu domu materinski dan. Stevilno so obiskale dvorano posebej mater. Lahko trdimo, da krepko vozimo po začrtani poti, da bo naš novozgrajeni dom v vedno večji meri središče in ognjišče vse župnije, njenega javnega in kulturnega življenja. Sedaj imamo ob nedeljah po sv. maši v domu predavanja o sveti deželi. Predava naš g. župnik. Za velikonočne praznike že sedaj obetamo, da bomo razveselili občinstvo z novo igro »Ljubavi cvet je zamoren«. Tudi naš cerkveni pevski zbor se predno pripravlja za evharistični kongres v Ljubljani.

**Za čiščenje
krov**

uporabljajte znani
**PLANINKA-čaj
BAHOVEC.**

Pristen je le v plom-
biranih paketih.

Reg. br. 76 od 5.II. 1982.

Evharistični križ.
(Hotič.)

Stavim, da dve tretjini Slovencev ne ve, kje je naš Hotič. In morda je prav zato tako ljubek, ker je tako skrit in neznan. Bil sem navzoč pri blagovljenju 2. in 3. evharističnega križa. Marsikaj lepega sem že slišal o hotičkih fantih. Zato mi je razumljivo, da s tolikitom navdušenjem postavljajo v vasi mogočne križe. Kako okusno so jih pripravili in okrasili za blagovljenje! Vence, cvetice, trakovje, mlajčke, vklešane napise, vse naredi lastnorčno in kar strokovnaško. Bil je mirem mesečni večer. Po blagovlju je govornik opisal Kalvarijo v Jeruzalemu ter zgodbo najdenja sv. križa. (V cerkvi imajo sv. Heleno, ki jim z velikega oltarja kaže

križ.) Potem je nastopil mlad fant ter ognjevitio dekamiral »Ni življenja brez življenja — v Tebi, Kristus!« Deklice pa so pred kapelico Založnico Matero božjo odpele prisrčno spevoigro »Venčarica«. Nato smo se uvrstili z lučkami v rokah v procesijo in šli v Spodnjo vas. Med potjo so nas pozdravljala razsvetljena okna, mogocni kresovi, streljanje iz topic; peli sme litanijs — skoraj cel kongres v malem. Ob 3. križu so nam razložili zgodbo križa v perzijski sužnosti in njega rešitev (Povišanje sv. križa). Nato je spel nek drug deček dovršeno lepo prednadalj »Velika nisi domovina moja« in še tretji »Slovenska zemlja, zemlja krasna!« Morda bodo zatimali se napisi na križih: V tem znamenju bož zmagal! O svetni križ — ti naša zmaga! Po sv. križu — v večno srečo! Pozdravljen, drevu življenja! O sv. križ — ti naše breme in plačilo! Pozdravljen, o presveti križ! Kristus Kralj naj živi! — V naslednjih nedeljah pridejo na vrsto vasi v hribih. Kako lepo se podajo križi na naši dragi slovenski zemlji! — Iv. Pl.

Z našega održa.
(Polica pri Višnji gori.)

Pyoslava materinskega dne, ki smo jo letos prvič priredili, je bila prav lepa. V polni dvorani cerkvene hiše smo peli slavospev ljubezni do naših mater. Obrazi naših mater so sijali ob lepih govorih in deklamacijah, lica so jim od sreče žarela. Solze veselja so jim igrale na licih. Končno so nam pod vodstvom g. organista zapele deklike iz Mar. vrta par pesmic. Pa tudi naše igralke so se lepo postavile z igrico »Materina ljubezen«, ki so jih gledali z zanimaljanjem sledili. Vsem, ki si pomagali in sodelovali pri proslavi, izrekamo na tem mestu najlepšo zahvalo! — V nedeljo, 31. marca vprizori mladenska Mar. družba igro »Žrtve spovedne molčnosti«. Začetek ob treh v cerkveni hiši. Vljudno vabimo k predstavi domačine in okolišane!

Priprave za kongres.
(Preska.)

Pridno se pripravljamo na evharistični kongres. Imeli smo dva prav dobro obiskana pripravljajna sestanka. S primernimi prizori, s petjem in deklamacijami ter predavanji smo navdušili ljudi za pravno. Na tiso nedeljo bodo lantje in može imeli svoj dan, ko bodo pred evharističnim spominskim križem obljubili Kristusu večno zvestobo. Križ je pripravljen. Fantje in može od Sv. Marije pa so križ že postavili na vrhu Jeterbenka, kjer naj izletnikom na Sv. Katarino naznanja navdušenje doma-

Gustav Strniša:

VINSKE GORICE

(Dalje.)

Starša sta se vklonila njegovi trmi, a ko je prišla nevesta v bilo, sta bile oba kar zavljubljena vanjo, saj je delala in skrbela kakor nobena. Pri tem je pa pazila na starčka, da sta imela oba vsega dovolj in stregla jime, da sta se razvedala v svojih sivih dneh.

»Pa dolžim hčer, da je trmasta kakor mati, kakšen pa sem bil sam, prav nji boljši! si oponešo ko stopi počasi čez prag.

Hči ga ozre in mu žalostno očita:

»Oče! Zakaj ste vendar tako govorili temu oderuhu? Saj sami dobro veste, da ga ljudje vedno bolj poznaajo. Tisti, ki so ga častili, ga danes že koleno, saj so mu vsi nasledili posebno pri lesu, ker so mu ga dali kar po slepi ceni in mu podpisali pogodbne kakor bi zapisali vragu duše. Da, presleparil jih je!«

V Petracu vzkipi, ker ni vajen ugovora ne oporekan:

»Molči in ne vtikaj se v stvari, ki jih eploh ne razumeš! Povej mi raje, kam si se umaknila in zakaj si to storila? Zakaj te ni bilo, ko je bil Jerom tukaj? Ti mi res delaš najhujše skrbi, pa si moj edini otrok!«

»Prav je imela, da se je skrila, tudi jaz bi sele se je trdo oglasila žena iz polpriprite kamre.«

»Tako, tako! Ti mi jo še ščuvan! Ali sta se obe zaklali proti meni?« Je zarohnel starec.

»Nikoli ne bom jaz njegova žena!« dejal je počasi in krepko. »Vi se motite, ker me nate, da nas bo ta človek dvignil še više! Kveč-

jeni nas bo upropastil, samo če nas bo mogel! Le verujte mi! Kdor je res naš, nas pač razume in mi njega, ne le v besedi temveč tudi globlje, v srcu, v misli! Mi se ne bomo varali med seboj, kajti poštenje nosimo že v krvi in kosteh! A ta tuje, te pritepenec? Čudno, da ste tako hitro pozabili na štacunjarja, ki je drl naše ljudi na žive in mrtve in ga je gosposka nazadnje sama pregnala zavojlo navlijanja cen, saj je sleperil že kar na debelo!«

Nat človek je dober, a prelahkoveren je, čeprav ni neumem! In to je škoda! To je tista njegova slabša stran, da verjame tuje in mu zaupa, že tudi ga le-ta preje prevara desetkrat kakor domač človek samo enkrat! To je pač naša bolečina! Bog ve odkod smo jo podedovali, toda v sebi jo nosimo in ne bomo se je še tako hitro otrešili!«

* Starce jo presliši in dvigne svoj glas:

Naša hiša bi bila močnejša in trdnejša kakor vsake gračinai! Da, to bi bilo bogatije in blagostanja! Grunt bi bil trden in krepak kakor bi bil zrasel iz žive skale. Kako lahko bi mi bilo enkrat zatisniti oči in zaspasti v božjo večnost v tej svoji ljubljeni domači zemlji!

»Ti si pa preveč trmasta in ne razumeš svojega očeta! Ti ne veš, kaj je očetu zavesti, da je njegov otrok preskrbljen!«

Ali smo brez Jeroma siromaski? Pa če bi tudi bili, sem raje sama, le da mi ni treba živeti v njegovi bližini in gledati njegov sladki, flancasti obraz, ki ga ne morem trpeti!«

Oče jo spet zavrne in ji zažuga, da jo bo zapolnil, a njegove besede niso več tako trdne.

Angela se zboži, da bi ne zbesnel, saj ga ne mara dražiti in jeziti, zato molči.

Petrac se še nekaj časa pesti in preti, ker pa ženski molčita, trdo zapre za sabo vrata in zgine v sosednjo spalnico.

Mati in hči se vseveda k mizi in se še dolgo pomenujajo med temi ko stari Petrac že zaspí.

Angela pa pač neče odreči svojim sladkim upom, saj ljubi skrivaj Bočkajevoga Joža, krepkega in strošnega fanta. Ljubi ga in upa, da tudi on njo. Zdej čaka, da se ji razodene in jo zasnubi. Materi je že povедala, kako rada ga ima in mati ji ne nasprotuje. Mati prva razume otrokovo srce in prav ga razume.

Petraceva Angela se vendar moti, ker upa na ljubezen hajtarja Joža. Res je z nju prijazen, toda saj je tudi z drugimi. Na ljubezen pa ne misli, kajti dal je svoje srce Jeranovi Milki, ki mu je že zdavnaj na skrivaj pripela na pri rdeči nagel in vršiček rožmarina ter mu v solzah sramenljivo priznalna, da ga ima res rada bolj kot vse na svetu.

2.

Vinske gorice vabijo. Težki grozdi se povezajo in silijo k tloru, listje je pričelo rumeneti in spreminjačo sije, debele jagode blestijo v soncu, pokajo in izceajo sladko tekočino.

Petracovi se peljejo v Lepi dol in trgatev. Pol voz jih je. Spredaj sedi v kolesiju sam gospodar. S seboj je povabil Jeroma, ki ponosno ždi poleg njega in se pomilovalno ozira na obereče. Poleg sebe imata veliko pleteno košaro v kateri čepe tri pečene kure, se šopirje delčka šunka in se grmadijo pečeni štrukli. Za kolesljem se pelje dvoprežni lojtski voz z oberevci. Med njimi sedi Angela vse praznična in zardela, a poleg sebe ima širok jerski poln dobre jedake in kruha.

člano, za vero naših očetov. Tudi ta križ bo sklovesno blagoslovjen. Za naše male pa bomo imeli pravljivlji evharistični sestanek na Cvetočnu nedeljo. Narodni noč bo od nas na kongres prav veliko. Dekleta že pridno živajo avhe in zaviječe. Za kongres smo do sedaj darovali 900 Din.

Žetev smrti je obilna.
(Gorje pri Bledu.)

V nedeljo smo pokopali 25 letnega Antona skumavca iz Zabreznice. Bil je član Kat. bralnega društva. Udejstvoval se je zlasti pri tamburaškem zboru. Društvo ga je spremilo na zadnji poti z lastavo, pevci so mu pa zapeli v slovo. — V tem letu ima smrt v naši župniji bogato žetev; imeli smo že 16 mrtikov, to po včini moških, starejših let. Med zadnjimi je umrl tudi Janez Pogacar iz Mevkusa. Bil je ustanovni član gasilnega društva in lani je slavil 40 letnico članstva. — Kat. bralno društvo je priredilo v tej sezoni več predstav, pri katerih pridno sodeluje lani ustanovljeni tamburaški zbor.

Naj počiva v miru!
(Lahovice pri Cerkljah.)

Prav ganiliv pogreb je doživel naša vas na Marijin praznik, ko smo ob senadnino veliki udeležbi pokopali od hude in mučne bolezni izčrpalo truplo dobrega mladeniča, Presekevoga Nandeta, ki je prav na svoj 26. rojstni dan ležal na mrtvaškem odru in bil na svoj 26. krstni dan pokopan. Radi svojega lepega znčaja je bil splošno priljubljen. V svoji hudi bolezni se je ob skrbni oskrbi svoje matere lepo pripravljala na smrt, ves vdan v božjo voljo. Naj žaljuče točati zavest, da je pokojni Nande tako vdano žrtvoval Bogu svoje mlado življenje in da zato uživa pri Njem bogato plačilo.

Novice.
(Blok.)

Hudo je obolel č. g. Jože Švigelj. Vsa fara mu želi ljubega zdravja! — Zadeba je Grabščeva hiša srečko, ki ji je prinesla 250.000 Din. Ni ga človeka, ki bi hiši te sreče iz srca ne privoščil! Ta denar je priesel res kot nebeski dar, ki ji ho prinesel okljavo v hudi gospodarski neprički. Cestitamo! — Čudno, da se nas je zima lesto tako izognila. Tako slabo smo bili zaščiteni s snegom, da se te tekmo sanatarskega kluba Bloke ni mogla vršiti. — Zelo pa je udarjen bloški svet s strašno krizo. Seno prizadajo po 20 par, les je zaston, vožnja se je ustavila, pri živini ni nobenega zaslužka. Kot poseben znak hude krize so nazanila raznih rubežnih sko-

Vsi so veseli. Glasna pesem se razloga po dolu, odmeva v gorih in drami pridne občarave, ki so že preje pribiteli na delo, in se zdaj z veselim vriskanjem odzivljijo z vinogradov, kjer prenašajo težke brente polne grožnja kakor lahke igrače.

Radostno pričekovanje je v dušah vseh teh ljudi, ki so jim ti dnevi srčna potreba, ki si življenja brez svojih gorje niti misliti ne morejo.

Na vozi sta med obiravci tudi Bočkajev Jože in njegova Milka, ki sedi nad njim in domačo hčerko, katera ga ves čas ogovarja in povprašuje, se mu sneje in je vsa srečna, da sta skupaj.

Ze so dospeli po kolovozni poti v vinograd, ki jih sprejme ves prijazen in smehljajoč se poln grožnja.

Oberavej se hitro razgube po vinogradu, začuje se življanje in petje, lahni vriski, smerjanje in šumenje listja.

Oberači pridno obirajo grozdje, ki ga brenati nosijo v kadi.

Angela je ves čas bliza Bočkajevoga. Sreča jo zabol, ko spozna, da se je motila v svoji ljubezni, naijo Žože ne mara za njo. Kmalu je spazila, da je mladenič ves čas v bližini Ježanove Milke in se le z njo prijezno pogovarja ter ima vedno kako besedo za njo čeprav se tako biti, a za druga dekleta se niti ne zmeni, kakor bi jih sploh ne bilo.

Kako tesno je mladenčki. Vse, ajene nadaljnje. Kako jo je preje trgatve veselija, s kakšnim veseljem se je poljala semkaj, saj je vedela, da bo v njegovi bližini. Grozd, ki jih je tako ljubeče opazovala, so se je zdaj zasieli žalostni kakor veliki vesni strnjenci sozda.

raj sledbeno nedeljo. To vse vpije in kriči po ozdraviti teh hrvačih rammer. Dozdaj smo imeli vsaj žago, sedaj pa se je še ta ustavila. Včasih so rekel: »Kdo pride na Bloke, gre vragu v roke, danes pa lahko rečemo, da je vrag gospodarske stiske Bločeve v roke vael. Glavni vzrok te stiske pa je, ker je v meja zaprta. Trst je bil naša pljuča — zato zdaj ne moremo dihati. Bog daš skoraj boljših časov!«

Odšel je v cvelu let...
(Dritja pri Moravčah.)

Katerega je bila ponosna, sa domača okolica. Bil je zgleden član moravske Marijine družbe, Kat. akcije in Apostolska ter marljiv čitalcev »Domoljuba« in vseh dobrih časopisov. Podružnica M. B. na Dritji je izgubila s pokojnim Martinom skrbovno klijancarja, fantje iz obolice pa dobrega tovarista in prijatelja, ki so ga spremili v obilnem Števiju s krasnimi venci k večnemu počitku ter mu zapeli gajljive žalostinke. — Zbogom, blagi mladenič! Tvoj angelski duh naj uživa večno veselje v sijaju nemilutivem romladu!

Iz dolenskih Benedik.
(Kostanjevica.)

Tudi mi se pripravljamo na kongres. Prvi del priprave bi mogli imenovati duhovne vaje za može in lante o sv. Jozefu. — Gripe se je že tudi nekaj oginsila pri nas. Vendar pa se ne v toliki meri, da bi napravila zmedo. — Za volitve ni kar nič prvega ognja. Tako je bilo receno pretekli teden v Krilem na nekem shodu, da bi kmalu radi volili kandidate, ki bi si jih sami izbrali. Menda je bilo na tem shodu precej vroče. — Materinskega praznika smo se

Najrajski bi šla od tod, od teh veselih in aročnih ljudi in se skrila v kak grač, kjer bi je nihče ne videl in bi se glasno zjokala.

Začuje se pokanje topičev.

Petrac je hotel posebno slovensko praznovati ta dan. Naročil je domačemu hlapcu, da je pripeljal seboj možnarje.

Odjeknil je pok. Iz sosednjega griča se je oglasil drugi.

Obiravci hite bolj in bolj, mudri se jum. Sonce priskepa vedno silnejše, toda vročina jum ne vlija lenivosti temveč neko vročino razmajnost, da še bolj hite in se čutijo posebno zdrave v tem morju bleščave in zelenja, kjer kar plavajo zamaknjeni v delo.

»Južinske!«

Petrac se oglaša s svojim jokavim glasom. Da bi ga vse slišali, pozvomi z velikim krvanjim zvoncem, široko razkoroden pred zidanico. Jezrom se mu sneje ko se vrne v zidanico in uvelo kima, se vsede in vzdihane kakor bi se vrnili z dolge poti. Spet natoči sebi in svojemu gostu predlansko vino, ga hvaci, mänska z jezikom, obira kurje hedro in samo prigovarja tovarišu, naj piše po mili volji.

Oba sta židane volje, z vinom jima prihaja v srce sproščenje. Vse skribi zgimajo.

Petrac je vesel, ker mu Jerom ni zameril zavoljo Angele in mu je še celo namignil, da bi sklenil novo kupčijo. Starec pa ni bil nemanen in ni hotel ta dan nič skladiči o tem, češ, da se danes veselija, a drugi dan se lahko pomenu, kajti spomnil se je, kako ga je svarila hči in vinjeni ni hotel sklepati kupčije kakor nekateri drugi, ki so se potem kesali in kliči Jerom in svojo lahkomiselnost.

Jerom je vesel, ker je med obiravkami za-

spomnili s posebno prireditvijo v dvorani. — Pomlad je tu, a z njo vse shrambe prezne. Je že tako hudo pri nekaterih hišah, da morajo otroci tele, da

Gasilci.
(Ptata.)

Naša gasilska četa se je zadnji čas začela zgod udejstvovali. V nedeljo, 17. marca smo priredili v Studi stiridejansko ljudsko igro »Zaklad«, pri kateri so se naši igralci dobro odrezeli. V nedeljo, 31. marca ob treh bomo posovil igro v cerkev dvorani v Dolu. Ne bo vam žal, če si jo boste ogledali. Zato vabimo vse, predvsem pa sosednja gasilska društva. Vstopnina bo križi primerna.

Razno.
(Rača pri Krškem.)

Smrt pri nas v zadnjem času pridno kosi. V Zabukovju je umrla 80 letna Ana Tomazin. Polojja je imela do sirovakov odprt roke. — Ko se je vratila z dela, je na cesti dohitela smrt Frančiško Gradišar iz Raškega vrha. Zadeba jo je kap. Zapušča več malih otrok. — V Blatiniku je po dolgi moči bolezni umrl Janez Miskar. — V Zalokah je umrl Marija Tomažin, na Gmajni Ciril Sterk. V visoki starosti nad 90 let je umrl prošjak Janez Tušek. Večni jim mir! — Pomlad je tu. Vse se vrti po njih, vse v vinogradih. — Na evharistični kongres boli mislimo in se ga bomo kar morč stevilno udeležili.

Neizprosna je smrt.
(Primskovo pri Litiji.)

V pomladansko veselje so žalostno zapeli primskovski zvonovi in oznanili smrt Poličarjevega Naceca (Kovača Ignacija) iz Sevnega. Komaj 20 let je moral zapustiti to bedno zemljo. Ze dalj časa je bilo bolhal. Pred tremi leti je spremil na zadnji pot svojega očeta, in sestro Minko. Sedaj je pa še ga pohitel za njima. Zahojčim naše iskreno sozadje Njemu pa naj bo zemljica labifik! — Pri nas opravljam sedaj svetoletno procesijo, katerih se štrelja pridno udeležujejo. Pravi čim bolj se bomo oklepal Boga, tem bolj nam bo pomagal.

Juhšč zvestobe.
(Zmivec.)

Tudi »Domoljub« mora izvedeti nekaj o naših sovaščankah Mariji in Marijanu Potočnik. Nad 50 let že služijo vasko pri svojem gospodarju: ena pri Karlinovi, druga pri Fojkarjevi hiši. Nad pol stoletja svojega poštenega in neumorno delavnega življenja

gledal Milko, ki mu vse bolj ugaja kakor Petračeva hči in si je že večkrat želel, da bi postalca njegove izvoljenke ter se je kesal, da je ni spoznal preden je pričel izziti za Anglo.

Obiravci se zbirajo k južini. Krepki fantje prihajajo zaviranih rokovov in znojni v njih glasni smeh razdeve radostno razpoloženja. Dekleta so trudna in zardela, odi jim sijejedejo, da jih je razvihralo v prijetno ugodje in jim vili v sreča dobro voljo. Nedolžno je to veselja, ki oprindi človeka tegobe, saj je v delu toliko tajanstvene razigranosti in duh se raztrese bol kakor na vsakem rajanju.

Ko Petrac odide med delavce, gre njegov gost in se vleže vrhu griča pod nizko bresker, kjer prične premišljevati in sanjariti.

Res pri Angeki je prepadel, toda kaj zato? Pri tej se je vendar ženil samo zavoljo denarja, a za mladenčko mu je bilo toliko mar kakor za pozabiljeni lanski sneg.

On si pa želi tudi ljubezni. Rad bi, da bi ga tista, ki postane njegova, tudi ljubila.

Iz žepa vzame majhno zrcalce ter se trenutno v njem pogleda. Nejedoljen ga sprevablja nazaj in zakolse. Ta obraz mu ne ugaja, to ni tisti, ki si ga on želi in si ga predstavlja. Kako je spremil in postarl! Največ so pa pak zaskrivile strasti, preveliko pijančevanje, izvajanje?

Toda zdaj se bo poboljšal! Zdaj bo poskusil pri Milki. Tam bo zapela druga pesem! Njena starci mu je dolžan in laže potpel! Punica se bo pač hitro omehčala kakor vesek na toplem soncu. Res ni več lep, toda vendar bo srečna, saj je poroč! Morda mu bo še hvaležna, da se bo ajen star tako lahko odresel svojega dolga,

sta darovali svojim gospodarjem, ki ju imajo pri hriki radi kakor prave člane svoje družine. Lep zgled, kako je treba socialno vprašanje reševati ne s paragrafi, ampak v medsebojni ljubezni in zvestobi. Vsa čast vzornima služabnicama, kakor tudi nujnemu gospodarjem. Tako medsebojno zvestobo naj Bog poplača na tem in na onem svetu!

Usmiljeni bratje in drugo.

(Mekinje.)

Od nas so odšli usmiljeni bratje, ki so se takaj nastanili leta 1920. Njihovo ukušajanje posestvo, razum že, je namreč prešlo po razsodbi tretje sodne instance v Zagrebu v last Tujsko-prometnega društva v Kamniku. — V zadnjem času so bile v Društvenem domu tri prizaditev; pri eni izmed teh se je dejstvoval domači cerkveni pevski zbor z igro, ki je privabila polno dvorano gledalcev. — Sašev most, ki je bil skrajno potreben popravila, je bil v februarju temeljito popravljen. — Dobro se razvija nova tovarna za gumbe, ki jo je lani v Mekinjih postavil trgovec g. M. Kramar iz Kamnika. Zaposlene je v njej lepo število delavstva. — Občinske volitve za Kamniško Bistrico so preložene od 24. marca na nedoločen čas.

NAZNANILA

n Radna ob Savi. Duhovne vaje za fante iz božanskih in svetniških župnij bomo imeli na Radni v saznanjskem domu od 28. do 31. marca. Začetek v četrtek zvečer. Pričakujemo, da bo udeležba polnočevala.

n Vse prijatelje pokojnega kurata Franca Bonata obveščamo, da se sklicuje sestanek v svrbo ustavnivitev pripravljalnega odbora za postavitev spomenika pri Mariji Pomagaj na Brezjah v nedeljo, 31. marca ob 9 dopoldne v dvorani hotela Stara pošta v Kranju.

n Homec pri Kamniku. V nedeljo, 31. marca ob pol 4 bo v Društvu domu na Homcu predstavitev nove, lepe narodne igre s petjem v štirih dejanjih »Cna Žena«. Priredil Ivan Redenšek. Igrajo igralci iz Grobelj. Predprodaja vstopnic pri g. Francu Maroltu na Homcu. Pridite!

n St. Jurij pri Grosupljem. Živinski in kramarski semenj bo prvo soboto v aprilu, to je 6. aprila 1935. Prodajalcji in kupci vabljeni!

n Zapoge. Da bi naši gasilci čimprej prišli do sredstev za zgradbo Doma gasilcev, bodo v nedeljo, 31. marca ob treh igrali v prostorih tov. Hoče-

ki ga pač peče, saj vsak ve, da se stari Jeran trese za svoj grunt kakor grešnik pred smrtjo.

Obiravci se vračajo na delo. Jerom vstanie in se jih približa, pijano stopajoč okoli njih, jih ogovarja. Potem se približa temu in onesmu dekliču, spregovori kako prijazno besedo in se prisiljeno sneje. In ko opreza okoli Milke opazi, da je Bečkajev vedno zanjo in ga takoj preteče pogleda, če se suče preveč okoli nje. To ga dirne, toda poguma ne zgubi, saj ve, da je Jože siromak in z berači se ne boji kosati se.

Popolnove se je hitro približalo.

Petrač pokliče domačega pastirja, da skoči v hesto po drva. Sam povabi vrninščega se gosta, naj mu pomaga pri zidanju ognjišča.

Jerom se hahlja, a gospodar res prinesek nekaj opek iz zidanice in postavi preprosto ognjišče. Ko se vrne pastir z drvimi in srbkim vejevjem, zakuri Petrač in dvigne na ogenj velik pisker:

»Lansko vino bomo kuhalil! Naši ljudje trdijo, da ne bo prihodnja letina tako dobra kakor je bila letos, če ne poskusijo lanskega kuhanegala!«

Vino je zašumelo. Petrač je dal vanj cedlega cimeta in vsul kar pol kile sladkorjeve stipe.

Z glasnim truščem so se zbirali delavci, že posejajo na travi pred zidanico.

Angela jim hiti streč. Ko se najedo, prično piti elastno kuhano vino, si nazdravljati in se smejeti.

Vmes pa pokajo topiči.

Spet se oglasi pesem.

Iza zidanice se odtrga berač Buška, se hahlja in se približa cincajoč in se prestopajoč kakor bi hodil po hoduljah. Debela glava

varja zelo poučno in zabavno igro »Sveti. Vas prijatelji gasilcev vladajo vabljeni!«

n Prostovoljnega gasilskega četa v Smarjetnem pri Litiji proslavi leta 1. in 2. junija petdesetletnico svojega obstoja in delovanja. Na to proslavo je danes opozarjamо vsa gasilska društva in cejanje občinstva.

n Vodice nad Ljubljano. Mleksarska zadruga Vodice bo imela redni letni občni zbor za leto 1934 31. marca ob treh v lastnih prostorih z običajnim dnevnim redom. Člani zadruge so vladajo vabljeni k občnemu zboru!

d Treći Tromesečni gospodinjsko-kuharski tečaj, se bo pričel na dr. Krekovi gospodinjski šoli v Ljubljani (Šiška) dne 1. aprila. Učenje se ude v tem tečaju v prvi vrsti dobre kuhe in praktičnega gospodinjstva, ročno delo in šivanje. Po želji tudi serviranja in vrtnarstva. Praktičen pouk je v zvezi s teoretično razlagom. — Vpisnina za ves tečaj 150 Din; mesečnina za notrajanje 600 Din, za zunanje 300 Din. Priglasiti se je do 31. marca.

DOBRO ČTIVO

k Sveti maša. Knjižice za duhovno prosveto. Rakovnik. Cena 1 Din. Naša verska dolžnost je, da se svele može redno in prav udeležujemo. Če ji ne prisostujemo vselej s pravim umevanjem, kar ovira in zmanjšuje potrebitno notranjo zbranost. Ta knjižica nas poučuje o zunanjem, vidnem ustroju sv. maše Pove nam, kaj je v bistvu sv. maša, kako je nastala; pobliže nam predčuje njeni zgradbo in ogrodje. Mašo moramo razumeti, pri maši moramo sodelovati in sodarovati. Naš cilj bodi: pri vsaki maši k sv. obhajilu! — Lepo in umiljivo pisano knjižico toplo priporočamo.

k Pomin — prehrana — zdravje — te besede naj bodo opomin vsem, ki ljubijo svoje zdravje. Razmere nas silijo, da se čimbole obračamo ob samomesne prehrane k rastlinski. Človeški organizem, ki si je navzel v dolgih živalskih mesecih skodljivih sokov, je treba sedaj na pomin obnoviti, očistiti. To najtemeljitejše in najbolje naredimo, ako opustimo prekomerno uživanje mesnatih jedil in poskusimo pomladansko kuro z zdravo rastlinsko prehrano. Marsikatero bolzen ali celo prerano smrtno moremo pripisati napaka prehrani. To potrijubojo razni zdravnik in znanstveniki, ki so potom preiskav in, primerov iz lastne prakse dognali skodljivost dandanašnje prehrane za človeški organizem. Rastlinska, presna — surova hrana ima v sebi vse one prirodne vitamine v tolikem številu, da prav lahko

mu nemirno kima, sivi, razmršeni šopi las vihajo v vetru ko dvigne svoj preluknjanai klobuk, hripa in očeta svoje dolge suhe roke ter pač koščeni obraz ves poraščen z rdečimi dlakami.

Družba ga kriče sprejme.

Buška se klanja na vse strani. Ko zagleda Jeroma in gospodarja, se jima jame predstavlja:

»Dovolital Jaz sem Janez Buška, moja glava je gnila hruška, moja palica je potepuščale.«

Pri tem mežika s sivimi očmi in se napoled zvrne poleg obiravcev in hlastno zlige vase pol vrča ponudnega mu cvička. Ko vino spije, vzame slovesno iz žepa steklenico žganja in zahripa:

»Zdaj pa še požirek tegale, da bom zarces veselju! Ju, ha, hal! Takole postane človek vsaj poštevne volje!«

»Če se nažre kakor kravale ga zavrne Jože, a drugi se smejejo in jima kimajo, že leči, da bi se pošteno sprla.«

Buška umolkne in se maši z jedalo. Ko je nasičen popije ostanek žganjice in odkrevsa v vinograd, kjer se ves okiti s trsjem in potem pijačno obloži za zidanico.

Kadi se polnijo. Moštova juha opojno zadiši. Brentač pa nenehoma prihajajo in stopajo na visoke podstavke ter odlagajo nebrano grozdje, ki se kupiči v kadeh in podrhteva kakor kipeča hladetina.

Bulkha se predrami, zazija in se udari s pestjo po čelu. Potem pogleda v nebo, se zapati in ozre okoli sebe. Naposlod zadovoljno pokima ter brene z obema nogama pred se:

»Aha, že vem, da, zdaj pa že vem, kam me je vrglo Buška, danes boš še vesel, na štruklji te čakajo!«

pogrešano mesao prehrano. Zato priporočamo nam hlini gospodinjam in kuharicam, da sejejo po kuharski knjigi, ki jim nudijo receptov in praktičnih navodil za pripravo takih jedil. To je knjiga: **Prekraha po anjazovejših zdravstvenih metodi**, katere je priredila Stefanija Humelček. Založila jo je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1931. Cena nevezani knjigi 10 Din, vezani v platno 12 Din 40. Tudi pri nas Slovencih se breznesna, vegetarijanska kuhinja vedno bolj uveljavlja. Poskusite tudi Vil Blagodejni učinki te nove prehrane se bodo kmalu počazali.

RADIO

PROGRAM RADIO LJUBLJANA

od 28. marca do 4. aprila 1935

Vsek delavnik: 12 Plošča 12.50 Porocila 13 Cas, pločče — Cetrtek, 28. marca: 18 Plošča 18.30 Stara Ljubljana 18.50 Srbohrvaščina 19.20 Čas, jedilni list 19.30 Predavanje 20 Prenos iz Belgrada 22 Cas, poročila 22.20 Plošče — Petek, 29. marca: 11 Solska ura 18 Kulturno življenje starih narodov 18.20 Rad. orkester 18.40 Literarna ura 19 Rad. orkester 19.20 Cas, jedilni list 19.30 Predavanje 20 Prenos koncerta Ljubljanske filharmonije 21.40 Cas, poročila 22.20 Ctre 22.30 Plošče — Sobota, 30. marca: 18 Rad. orkester 18.15 Aktualnosti 18.30 Rad. orkester 18.50 Francoččina 19.20 Cas, jedilni list 19.30 Predavanje 20 Zunanji polit. pregled 20.20 Koncert 21.45 Cas, poročila 22.15 Rad. orkester — Nedelja, 31. marca: 7.30 O pogodobovanju 8 Plošče 8.20 Porocila 8.30 Mandoline 9 Versko predavanje (dr. Mihael Opeka) 9.20 Prenos iz trnovske cerkve 9.45 Plošče 10 Najvažnejša določila obrtnega zakona za nameščence 10.20 Plošče 10.40 Slovenske narodne 11.40 Mladinska ura 15 Plošče 16 »Deseti brat« 17.30 Plošče 19.30 Predavanje 20 Cas, jedilni list 20.10 Mladinske pesmi, godba »Zarja« 21.30 Cas, poročila 21.50 Rad. orkester — Ponedeljek, 1. aprila: 18 Program po napovedi 18.40 Slovensčina 19.10 Zdravniška ura 19.30 Predavanje 20 Prenos iz Belgrada, čas, poročila, jedilni list — Torek, 2. aprila: 11 Solska ura Luskovna igra 18 Otoški kotiček 18.20 Zenska domača obrt 18.40 Nemščina 19.10 Pravna ura 19.30 Predavanje 20 Cas, jedilni list 20.10 Slov. instrumentalna glasba 21 Rad. orkester 22.30 Angleške pločče — Sreda, 3. aprila: 18 Plošče 18.30 Pogovor s poslušalcem 19.20 Cas, jedilni list 19.30 Predavanje 20 Koncert 21.30 Akademski pevski kvintet 22 Cas, poročila 22.15 Radniški orkester.

Zadovoljno zazeva, pokima in se vseude ter trenutno posedi, kakor bi premišljeval, ali naj vstane ali ne. Nato se urno obrne, se opre na roke in se dvigne globoko hropec.

Počasi se napoti proti delavcem, kjer prične laziti okoli deklet, jih dražiti in se jim slaskati.

Mladenke ga pode od sebe in se ludujejo. Buška pa je sitem in nadležen. Fantje ga kvare, a semeje se in se ne meni. Od zadaj se približa Milki, da bi jo objel čez pas.

Joža takoj ugane njegovo namesto ter mirno čaka. Ko berač stegne svojo koščeno desno, preplačen zavplje, kajti že ga dvignejo krepko roke, zasučijo v zraku in takoj nato zleti kakor naphana vreča po hribu. Spremlja ga smek deklet in obiračev, ki vpijejo za njim, naj jih raja počaka v dolini, ker je pretežek, da bi ga vlekli na voz s seboj.

Berač zbesni. Kar bled je, ko se počasi pobira in leže nazaj v hrib, mrara in žuga pred se. Skoraj po starih prileze do delavcev, poščiša Bedekovčega ter mu divje zapreti:

»Fant, to si bom zapisal v spomin! Ne bom pozabil, boš videl, da ne bom! Poznam šalo, toda kaj takega je preveč! Povrnem ti z obrestmi vred, le zapomni si!«

Joža samo skomizgne z ramama in se ne briga zanj.

Delo raste. Roke vročično delajo, obiraci vedno bolj hite, kakor bi tekmovali s soncem, ki nič ne čaka, temveč hiti dalej in dalje ter se polagoma pomika za gricę.

»Hitite ljudje božjile! vzpodbuja Petrač vrhu hriba in pripravlja spet izdačno pojedino za pridne delavce, med tem ko paži Jerom na vino, ki se spet kuha v črem loncu.

(Dalje prihodnjih)

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

Takih komun je še mnogo in nekatere imajo cele tovarne. V njih je bilo leta 1932. okroglo 20.000 mladostnikov. Seveda so pa sprejeli te komune le neznaten drobec vseh omenjenih mas. Večina izmed njih je pomrla, drugi so se polagoma porazgubili po neizmerni državi in danes je število te propadle mladine brez dvoma zopet normalno, kakor je bilo še pred vojno v carski Rusiji. Skrbstvo zanjo so leta 1926. vnovič preuredili, naslednje leto so morali celo uvesti posebno »triletko«, ki naj bi to vprašanje popolnoma likvidirala, mnogo jih vskrskajo >Rdeči pionirji<, vendar je v Rusiji teh mladostnih, popolnoma propadlih potepuhov brez doma še vedno mnogo več nego v kapitalističnih državah.

V temi zvezni z boljševiškimi stremljenji po uničenju rodbine je končno tudi z odlokom z dne 26. avgusta 1929 izvedena reforma d o t e d a n j e g a »m e s č a n s k e - g a c t e d n a«. Odpravili so namreč dotedanjo 6 dnevni delavnik in počivanje sedmi dan, odpravili so tudi prav vse verske praznike, ter uvedli povsod nepretrgano delo. Ostalo je le še pet državnih praznikov. Delo je bilo pa urejeno tako, da je vsak delal le štiri dni, peti dan pa počival, vendar na ta način, da je praznovala vsaka skupina na drug dan in je delo lahko v vseh obratih stalno teklo. Kdor bi na nedeljo ali na kak velik praznik izostal od dela, je bil takoj odpuščen in tako so tega leta obratovale prvič prav vse delavnice tudi na sam božični dan. Ta barbarska novotarija je vzela družini še edini dan, ki bi ga lahko posvetila sebi. Sovjetske oblasti so skušale z vsem terorjem vsiliti ljudstvu ta novi člen v verigi komunistične odrešitve proletariata, toda odpor je bil vseslošen, obenem pa tudi škodljiv za boljševiško gospodarstvo, da so morali odlok kmalu zopet izpremeniti v toliko, da so uvedli petdnevni delavnik, a šest dan počivanje; nedelja je pa definitivno odpravljena.

Tako so boljševiki že uničili ali se pa vsači z vsemi sredstvi prizadevajo, da bi čim prej uničili trivogalne stebre današnjega kulturnega človeštva, to je vero, rodbino in pravo. Uničujejo vse tako smotreno in do korenin, da bi se iz njih nikoli več ne mogla pojavit kaka nevarnost za nov komunističen družabni red, ki ga hoče peščica fanatikov vsiliti milijonom. Njih naporji so povzročili za enkrat le ogromno razdejanje v sreči milijonov: namesto tolažilne vere so uvedli malkovanje brezdušne tehnike, toplo rodbino nadomeščajo s topim kolektivom in pravo se je moralno umakniti kravemu teroru. Ali naj to oseči proletariat in vse človeštvo?

e) Šola in ljudska prosveta.

Komunizem družine torej ne priznava in jo hoče uničiti, zato tudi nepriznava lastništva in oblasti staršev nad otrokom, temveč stoji na stališču, da je otrok last družbe, ki jo seveda predstavlja komunistična stranka. Pri tem niti najmanj ne upošteva večno veljavnega naravnega zakona, da se pojavi otrok najprej v družini, s katero ga veže kri in šele nato tudi v državi, s katero ga veže le kos papirja. Samo zato, ker država še ne razpolaga z zadostnimi sredstvi, prepriča prva leta otroka res da še staršem v telesno oskrbo, toda njegovo vzgojo si prilaže le zase, kakor hitro se otrok zave. V to svrhu ji služijo na eni strani ogromne strankine mladinske organizacije (Oktobrski otrok, Rdeči pionirji in Komsomol), o katerih smo že govorili, na drugi strani pa šola, kateri posvečajo že od početka svojega gospodarstva izredno veliko pozornost.

Duh, ki preveva vse boljševiške mladinske organizacije in vse sovjetsko šolstvo je seveda izrazito materialističen in komunističen. Prvi čas po prevzemu oblasti so se zadovoljili le s popolno ločitvijo šole od cerkve, a kmalu jim ni to več zadostovalo, temveč so prepojili ves pouk z izrazito protiverskim in brezbožnim duhom.

Namena šole nikakor niso gledali v tem, da nudi mladini neko določeno znanje, temveč naj bi predvsem vzgajala novega komunističnega, to je kolektivnega človeka, ki bo prepojen z marksistično miselnoščjo vladajoče stranke in kateremu daje zmisel življenja v prvi vrsti gospodarstvo. Drugo znanje je protidržavno in družbi nevarno, zato ga zatirajo z najbolj surovimi sredstvi, kajti vse znanje mora hiščevati le vladajoči stranki. Razen marksizma zanje ni nobene resnice več. Niti najmanj niso upoštevali dejstva, da je človeku zgoj gospodarski uspeh premašil in da v njem prevladuje duhovnost. Dočim je cilj krščanske vzgoje izoblikovati človekovo celotno osebnost ter vzbudit v njem čim globlji čut za vzajemnost, pa gleda boljševiška šola pred seboj le kolektiv, ki naj se ga vzgoji za kolektiv. Zato pač goji v otroku samostojnost, kolikor skuša s tem v njem zatrepi vsako spoštovanje do avtoritetov staršev, cerkve, vzgojitev itd., a le da pride tem bolj do izraza vsemogočno avtoritetu stranke. Na eni strani so izgubili starši prav vso pravico do otrok in vzgojitelj so bili zlasti prvih petnajst let pravi mučeniki razbrzdane samovoljnosti svojih učencev, a na drugi strani jim je materialistično komunističen duh jemal vsako osebno svobodo in čut za osebno odgovornost, kar se je nad boljševiki samimi kmalu jako maščevalo. Šola je bila prva leta le del velikega komunističnega kolektiva brez vseh tistih nepriznjenosti, ki jo zagrenjujejo našim otrokom (nalog, spriznati, kazni itd.). Ker gleda materialistični komunizem odrešenje človeka le v gospodarstvu, ima tudi boljševiška šola predvsem namen vzgojiti že v otroku malikovanje stroja in tehnike, kajti za komunista ima tudi duhovna kultura le toliko zmisla, kolikor služi njegovim gospodarskim ciljem, a besed krepost, dobrota, pravica, poštenje itd. pa boljševiška vzgoja sploh ne pozna in ne prizna. Člen 1. sovjetske šolske uredbe pravi: »Cilj sovjetske šole je vzgajati naraščaj v komunističnem duhu ter izoblikovati iz njega aktivne sodelavce v socialistični zgradbi in v razrednem boju mednarodnega proletarijata.«

Solskega vprašanja so se lotili boljševiki seveda takoj po prevzemu oblasti. Ker so gledali v dotedanjem šolskem ustroju svojega velikega škodljivca in ker so bili prepričani, da dobri otrok jako hitro ono politično in tehnično znanje, ki so ju edini smatrati za važni, so do tal podrli vso dotedanje šolsko zgradbo ter ustvarili na hitro roko novo. Ustvarili so novo, enotno šolo v dveh stopnjah in sicer:

- I. stopnja (osnovna šola za otrok od 8.—12. leta;
  - II. stopnja (srednja šola) za otroke od 18.—17. leta.
- V vse sovjetski Rusiji je bilo l. 1920.
- 94.205 šol I. stopnje z 7.264.000 učencih;
4.126 šol II. stopnje z 457.000 učencih.

Razen tega so obdržali še 750 starih srednjih šol in velik del visokih šol, seveda s popolnoma novimi učnimi načrti. Ker so bile za časa vojnega komunizma prav vse moči boljševikov zaposlene v državljanški vojni, v politiki in v gospodarstvu, še niso utegnili posvečati šolsku potrebne pozornosti, zato je vladal v njem največji nered. Zaradi pomanjkanja denarja, učiteljev in šolskih poslopij je ostala večina načrtov le na papirju in še velik del prejšnjega šolstva je docela propadel.

L. 1923. (za časa Nepa) so izdali novo šolsko reformo, pri kateri se zunanjega zgradba šolstva ni mnogo izpremenila, pač so jo pa skušali vso prepojiti s svojim duhom. V to svrhu so izdajali neprestano nove odredbe in reforme, katerih končni cilj je bil, da jim vzgaja šola zanesljiv komunistični naraščaj in zadostno število specijalistov za vse panoge, s katerimi so skušali obnoviti popolnoma upravljeno gospodarstvo. Ves svoj vzgojni sistem so zgradili na idejo »delovne šole«, ki so jo prevezeli od Američanov. V tej naj bi si prisvojili učenci potrebljno znanje s samodelavnostjo, ne pa da jim ga nudi šola že prirejenega, kakor v drugi Evropi. Vso učeno snov so osredotočili na delo, na naravo in na družbo, starši jezik so z šol sploh izginili, a ostali jezikovni pouk in duhovne vede sploh so skrčili na najmanjšo mero, oziroma so dobile čisto novo vsebino (zlasti zgodovina).

Naročajte „Domoljuba“!

8

RAZNO

Več kot 1000 praznih stanovanj je v Osječu. Zato so cene stanovanj padle za 40 do 65 %.

Pri vseh volitvah so nekateri kandidati gradili nove železnicne črte Kotovje. Zdaj se pa obstajajo kar tri nove železnicne, tako da bo pri prihodnjih volitvah imela že vsaka dolenska vas najmodernejši kolodvor — v načrtu.

Novo krščansko načinjalno stranko ustavljajo v Romuniji bivši ministri, predsednik Vajda Voevod.

Proti trem grškim pravoslavnim škofom je uvedena preiskava, ker so sodelovali pri zadnjih socialistični revoluciji.

41 mandator so pridelili socialni demokrati pri zadnjih okrožnih volitvah na Danskem.

Močno monarhistično gibanje obstaja v Grčiji. Veletrgovci hočejo imeti za kralja vojvodo kontskega, ki se je nedavno poročil z grško princino.

Podržavljanje vseh premožnikov na podlagi določb starega zakona o agrarni reformi zahteva klub senatorjev češkoslovaške kmetij stranke.

Za 15 milijonov zlatov je kupila poljska vlada Škodove tvornice na Poljskem, kjer so se v prvi vrsti izdelovali motorji za letala.

Od 4 opokarja v Osječu obratuje danes samo še ena, a še ta v zmanjšanem obsegu.

Ustavila je delo tvornica stekla v Paradižu, ker so biale skladiste prenapolnjena z blagon. Vsem delavcem so delo odpovedali.

190 rudarjev je začelo stavkati v premogovniku Ladanje Donje, ker niso prejeli že več tednov svojih mezd.

Hotel za pse imajo v Londonu. Psi dobijo hrano po jedilnem listu. V Londonu že obstaja olješevalni salon za pse. Psi lahko sami prihajajo v hotel, ali pa se jih hranja pošiljajo na dom. Plačajo njih lastniki. Na Angleškem, ki jo vodi delavček voditelj Donald, je že vedno red milijonov brezposelnih delavcev, ki govorijo na tive — »pod psom«.

Tudi birokratizem. Nekdo je prijavil na policiji, da mu je bila ukradena ura. Naslednji dan pa pride povedati, da se je zmotil in da je uro napeljala v mičanci. Toda na policiji ga zavrnijo, ker da je že prepono. Toda, ki vam je ukradel uro, smo že prijelile.

Mesar pomočnik: »Janec, izvlecici tej gospoj kotisti in preteri na dvoletni njen svilinski želodec.«

Kdor se v vinu kopča, tudi v vinu utone.

B-ski:

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje)

V »Spominih« sem že omenil, da žive po mnogih krajih Rusije živali običaj svobodno skupaj in da je zato včasih težko trditi, kako je g. brejusjo. Zaosten tozadeven dočak naša je nudila tudi kajnska klavirica. Prav nji ne pretiravam, če trdim, da je bilo tam zaklanih več kot 50 odstotkov brejnih krav. Bile so v raznih mesecih nosnčnosti. Pri rastelesenju so metali proč — se samo kakor miška majhna nerazvita bitja, ampak že tudi telice v velikosti ovčarskega psa. Kranje takih živali se mi se je zdele res velik greh pred Bogom in ljudmi.

Govejih glav smo za ceno 20 do 25 kopejk na kajnski klavirici kupili, kolikor smo le hoteli. Za mal denar je bila na razpolago tudi drobovin. Če bi kuhal skupno za vse v lastni režiji bi tiste dni lahko sijajno izhejali. Tako pa smo bili pri vsej običaji svežega mesa v veliki večini lačni reže. Zakaj ruski vojaški načelnik je hotel, da se kuha v njegovi bližini in v njegovi režiji, ker je tako tudi zase lažje kaj sprikupiti. Pa o kajnskem vojaškem načelniku, ki smo mu bil podrejeni in ki se je pisal Lomanosov, bo še gorov na drugem mestu.

Nekega dne je prišel na klavirico zdravnik in si je ogledal vodnjak, iz katerega smo črpali neko belkasto vodo. Ukažal je vodnjak zapreti, pitne vode pa ni na preskrbel. — Neki Stajerski Slovenski je v kajnskem taborišču pripovedoval, da je preteklo zimo, ki sem je bil prekivljen v Bjisku, umrl v Barnaulu nad 100 avstrijskih vojakov, med njimi zelo mnogo za tifusom. Več kol 15 naših ujetnikov pa je bilo do smrti zaklanih, ker so se skrigli s šestjo ozirou deveto zapovedjo in hodili v tuj zelenik.

V nedeljo, dne 20. junija 1915 sem šel v Kajnsku k službi božji v rimskokatoliško cerkev, ki je majhna, a prav lečna zgradba. Glavni oltar je posvečen Materi božji Brezmadežni, na levoem stranskom sta sv. Peter in Pavel, na desnem pa je sv. Jožef. V cerkvi sem videl prvo bandero sv. Alojzija, drugo v sliko sv. Janeza Krstnika, a na tretjem je bilo upodobljene Sreco Jezusovo. Na levo pred oltarjem je stala »nebo«. Raz sirop sta visela dva flelta lesentčka. Obhajilna miza je bila zaokrožena. Pod je bil lesen. V cerkvi je bila pečki so jo pozimi kurili in par skromnih spovednic, ki jih je daroval kajnski cerkvnik Ludvik Vojek, Poljak iz Krakova. Knjižnica hika božja je zelo stvela, saj ima izredno velika okna. Ogledal sem si tudi kor. Tam je našel zavetje božji grob in številni venci, ki so jih po tamošnjih običajih na kor spravili pogrebci. Orgle so majhne — podobne onim na Javorju nad Litijo. Tuči v znoti sem vtikal svoj nos. Za spomin sem si napisal sledete tri skladbe: a) M. Haller Missa Quararia opus VIII. Edic. XV., b) Missa tertia ad duas voces aequiles. M. Haller. Opus 7a (60 kopejk), c) Missa pro defunctis. Una voce cum organo. Joanne Diebold op. XXXVI. Freiburg.

Austrijski oficirji slovanskega rodu so stanovali v Kajnsku v posebni hiši. Usoda ji mje bila bolj mila kot nam, saj so dobivali mnogo po 50 rubljih na mesec. Svobode seveda niso imeli nobene. Med drugimi so bili tedaj v Kajnsku nadvojvodi Gabrovšek, sedaj upravitelj Želez v Ribčah v litiskem okraju, Anton Turk in Anton Kadunc, sedaj svetovno znani stavbeni inženjer v Južni Ameriki. Gabrovšku in Kaduncu sem dolžan gospob hvaljenost, zakaj oblejala sta mi težko življenje v Kajnsku z marsikaterim rubljenjem. Naj jima bo izredena na tem mestu tekrena zahvala.

Se to: Jože Istinit, novinar, ki je prišel med vojake 98. pešpotnika leta 1914, mi je povedal, da je moj stari zmanec in prijatelj iz današnjih let, nadporočnik Abram, doma iz Avbri na Krasu, padel v Karpatih pri Lipki v noči od 21. do 22. novembra 1914. Istotam je umrl junakaški smrti tudi Podboj Andrej iz Planine hiša št. 81, ki je bil prej okrog 4 leta v Ameriki. Nač podvata v miru.

Na dvorišču kajnske klavirnice se ni našel polej prav nič izboljšjal. Nedostajalo je dobre pitne vode. Potro brano smo dobili samo vsakih 21 ur. V 14 dneh so nam dali le enkrat vaskemu po 4 kopejke za sladkor in čaj. Črn hleb je bil neuklen in dobili smo namenje 3 funtor dnevno samo polovico tega. Gledate spavališča smo bili prepusteni popolnoma samim sebi. Mnogi so spali na prostem na travi in med krovje, kjer jih je premedil vsak dežek. Za stranišče je služila velika

Tudi Vi boste

od veselja objeli pismoučdo, ko Vam bo prinesel zavitek od Trgovskega doma Sternmecki, — ampak prej je treba pisati po novo vzorce svile, volne, cefirja, tiskanine, etamina, modrovine in raznih drugih modernih tkanin za damske, dekliske in otroške oblike. Cene so zoper zelo začne, izbira pa je ogromna.

TEGOSKO - DOM

Sternmecki

TONAVNA - PERLA - IN - OBLEK

Celje 51. 19.

Vseoci in veliki ilustrirani cenik zaslon.

DROBTINE

Zemlja se manjša. Prof. Ernst Jaenecke je predložil heidelbergški akademiji znanosti v Nemčiji zanimivo razpravo o manjšanju zemeljske oblike. Po njegovih računih se je zemeljski polmer od Cesarjevih časov skrajšal za približno 1 m. Prostorninsko pa izgubi zemlja vsak dan kubični kilometar, kar se nam seveda ne more videti veliko v primeri z več nego bilijonom kubičnih kilometrov, kolikor znaša vsa zemeljska prostornina.

Sčuka premagala ribiča. Na Ceškem je ujel neki ribič tako velikansko ščenko, da je bil mogel potegniti iz vode. Ker pa klub temu ni odnehal in je vlekel palico s trnkom, kolikor je mogel k sebi. Je močna riba v vodi naravnost podvijala in s tako silo potegnila trnek, da je ribič, ki ni hotel spustiti palice, padel in si pri tem dvakrat zlomil nogo.

Starca žita zrna. V neposredni bližini Budimette, v občini Budakalasz, izkopavajo starinoslovci neke starine. Pri tem delu so kopaci naleteli na trdnjavski pas nekdajnega, v Panoniji umrelga piononskega cesarja Valentinijana. V 16 m visokem stolpu so našli med ostanki pepela precej pšenčnega in ržnega zrnja, ki je ležalo tam podlrg tisoč let, ne da bi izgubilo svojo živiljenjsko silo.

S prekooceanskim parnikiom se je vozila tudi zelo sitna in zadirčna ženska, kateri končno niti rešilni pasovi niso bili po volji. »Kaj pa ni v redu s temi pasovi?« je vprašal kapitan. — »Tako umrzasi se mi zdijo. Treba bi jih bilo oprati. Ako bi se moralak kakšna dama poslužiti takega pasa ter sko-

jama v stepi, oddaljena kakih 30 m od dvorišča. Po vsej poti do te same so bili celi kupi parkljev, kosti in drugih odpadkov iz klavirnice. Creva in drugi grijanje živalski deli so ustvarjali res neznosen surad. Zato je bilo za vsakega izmed nas pravu mučenštvo, kadar je moral zadostiti človeški običajnosti, posebno še zato, ker je nepopisan smrad hude komarje prej vabil k sebi, kater jih odganjal. Pomagali smo si takole: Ko smo počepavali tam okrog, smo se z levico držali za nos, v desnici pa smo imeli primerne vejo ali velico in z njo odganjali nasilni barabinaki mrčes.

V Kajnsku nismo imeli nobene svobode. Kdar se je iznunzil v mesto, je bil od kozaške straže običajno prej ali slej krvavo tepen. —

Ujetniki so začeli v takih razmerah bolehati drug za drugim na nevarnih boleznih, posebno na hudi grizi. A le redkim se je posrečilo priti v bolnišnico, kjer so bila — napram klavirnic — seveda nebesa. Zaostni suhi bili in zelo obupandi. Hočeš — nočeš smo si domišljevali, da nas hoče vojaški načelnik Lomanosov počasi gotovo vse spravili na drugi svet. Tedaj sem se spomnil, da je proglašena neka grofica v Moskvi za začetnico slovanskih vojnih ujetnikov. Casopis »Rusko Slovo« (»Ruska besedka«) sem postal sledenje pismo: »Začetnica Slovanov« g. grofica Sabanskaja bi izvršila veliko Slovekoljubno delo, ako bi pridala nezaobljivena v Kajnsk in se na svoje oči sezemanila s položajem vojnih ujetnikov — Slovanov, ki uživajo obljubljene privilegije (izredne dobrote) na dvorišču kajnske klavirnice. Več vojnih ujetnikov. V Kajnsku, dne 25. 6. 1915.

čiti v morje, bi njena oblike najbrž ne bila več za rabo.«

Budilka s kavo. Pariski sejem izumiteljev prikazuje celo vrsto svojevrstnih iznajdb. Posebnost razstave pa je vsekakor čudna budilka. Clovek naravn na pr. kazalec budilne naprave na sedem zjutraj. Namesto, da bi ob tem času začel peti zvonec, se vključi zveza električne pečice, v kateri je že pripravljena voda. Kadar začne voda vreti, se prenasi para po cevki v vezano posodo, od tam pa kaplja kava v skodelico, ki je pritrjena na koncu. Ko se skodelica napolbi, pritisne njen teža mehanično gumb, ki sproži gramofonsko ploščo. Nato zadoni zakena koračica ali vesela popevka in začenja, ki je do tega časa mogoče dvigniti glavo z ležišča, se lahko izogne ter posrk skodelico diječega osvezila.

Svicaři elektrificirajo. Uprava švicarskih zveznih železnic namerava v prihodnjih letih elektrificirati že 400 km svojega železniškega omrežja. Ker bo tako obsežna elektrifikacija zahtevala precejšnje električne sile, bo uprava začela graditi najprej velikansko električno centralo. Centrala bo stala ob velikem dolinskem jezu, nad katerim bo 9 km dolgo in podlrg kilometra široko zbiralo jezero, v katerem bo zastajalo 26 milijonov kubičnih metrov vode. Zajezili bodo namreč reko Etzel v bližini Einsiedla v kantonu Schwyz. Tako nastalo novo jezero bo ležalo 900 m nad morjem. Vsa dela, tako zgradičev ogromnega jezu in elektrarne, bodo stala 62 milijonov švicarskih frankov.

Ko se je neki moravski trgovec, ki je gradil svojo viho zunaj mesta, vrnil z daljšega potovanja, ni od vše našel niti enega kosa opće. V njegovi odsotnosti so mu sosedje, ki so si tudi postavljali hišice v bližini, vso vilo dobesedno odnesli.

Moderjni stroji so silko dvignili tekstilno industrijo na Japonskem. Leta 1922 je en tkalec pri 11 ur-ur delu napravil 1700 m blaga, danes, ko dela 8 ur in pol, pa 5000 metrov.

Najcenejšo železniško vožnjo na svetu imajo Finci. Za razdaljo okoli 1600 km plačajo v III. razredu samo 250 Din.

Anglija ima brez Irske okroglo 40 milijonov prebivalcev, vsak peti Anglež pa ima bicikl, torej imajo osem milijonov biciklov. Ce bi bilo treba tam plačati takso v višini kot pri nas, bi dobila država okoli 200 milijonov dinarjev na leto.

Iz neke angleške poboljševalnice so za praznične izpustili 40 gojencev za dva dni domov. Niti eden teh ni prelomil dane besede, da se bo vrnal v zavod.

V Ameriki imajo novo nadlogo. Pojavil se je nekak pajek, komaj dva centimetra dolg, kateremu pravijo »črna vdova«. Samo v Kaliforniji je že 12 ljudi umrlo zaradi pika takšnega pajka zastrupljenega.

Angleški državni dolgori znašajo osem milijard in 30 milijonov funkov, kar ni dosten manj kot dvesto milijard dinarjev.

Svetovni rekord ima golovo svinja nekega velikega posestnika v grofiji Worcester na Angleškem, ki mu je v 11 letih vrgla 385 mladičev. V enem samem letu je vrgla trikrat, skupaj 65 pujskjav.

V Evropi je 14 kraljev, skozi katerih pristevamo tudi kneza Lichtensteina in veliko vojvodino Lüksemburško ter kneza Mosaka. Predsednik republike je 15.

Kmetovalci!

Umetna gnojila vseh vrst ter
semena kupile po ugodnih cenah pri
GOSPODARSKI ZVEZI

V Ljubljani, Tyrševa cesta 29.

Zapozneli gospod v cilindru in fraku se je povabil na cesti. Bil je, kakor pravimo, težko nabasan. »Slišite vi, poklicite mi avto!« je dejal možu v uniformi. — »Kaj, je ta zarentačil, jaz nisem hotelski vratar, pač pa mornarski častnik.« — »Ravno prav, potem mi pa pokličite ladjo!«

Manufakturni uudi ugodno, — (državnim uradnikom tudi na obroku) **Občinstvo za Slovenijo, Ljubljana** Tyrševa cesta 44. 29 (tukaj Gospodarsko zvezo) — V racun vzemamo tudi hranišnice knjižice članke Zadržalne zveze.

Cevlji brez pete prihajajo v modo in so pri severnjakih že zelo udomačeni.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoč slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, misljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropicenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenški tednik, revijo.

„Duhovno življenje“

ki že trete leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenškimi izseljeniki vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, delži velike bodočnosti. Tedenko 32 strani. Letno dve debeli velezančini knjige. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš racun nakaže Zadržalni gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

Buenos Aires, Rep. Argentina.

On se je prebudil, vihal nekaj časa nos, nato pa je skočil s postelje. »Minka, hisa je v plamenih! Hitro ven, prav nobenega časa ne smeva zamuditi! Le brž, le brž!« — Jaka, jaka, tak ne hiti vendor tako! Pusti me, da vsaj nekajkrat dešam sobo v red, da ne bo vse narobe, ko pridejo gasilci...«

Velika noč se bliža!

Križ nas še vedno muči!

Nova obleka, nova ruta, novi čevlji, nov klobuk pa razveseli staro in mlado. Težko je danes gospodarju obleči družino, ker denar se le s težavo dobi, zato je potrebo, da se se pred nakupom zanimati, kje se kupi cenje in vendor dobro. Dolgoletne izkušnje in dobre zvezze s tovarnami mi omogočajo nabavo blaga iz prve roke. Da počakam svojim zvestim odjemalcem, kako jih cenim, sem se odločil cene in tudi moj skromni dobitek poslovno znižati. — Pri meni dobite

moško štolasto obleko . . . od Din 117.— naprej žensko voleno obleko . . . od Din 68.— naprej žensko svileno obleko . . . od Din 35.— naprej žensko svileno ruto . . . od Din 18.— naprej moški lepi klobuk . . . od Din 28.— naprej 1 par moški, čevljev iz boksa z močnimi

podplatili in vsem priborom od Din 58.— naprej 1 par ženskih nizkih čevljev od Din 47.— naprej V zalogi imam tudi KOLESA (bicikle) in nadomestne dele. — Posebno lepo izbiro imam v modernih moških SRAJCAH in ženskih nogavicah, volnih in svilenih rutah. — Stolno je na zalogi betonsko žezelo, razno orodje, okovje, štepe, steklo, porcelan, cement, umetno gnezdo, živinska sol, modra galica, žveplo,

ZAJAMČENO NAJBOLJŠE GUMI VRVICE za cepjanje itd., vinogradiške brizgalnice itd. itd. Vse, kar rabite za dom, dobite po najnižjih cenah pri

IVAN A. GROSEK

trgovina z metanim blagom, TREBNJE, Dolenjsko,

Mali oglašnik

Vsaka drobna vrstica ali oje prostor velja za anketo. Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, skozi kupujejo kmetičke potrebštine ali prodajajo svoje prideike ali iščejo poslov ozroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in usroke.

Menjši posetivo

kupim v bližini Škofje Loke, Krašča ali Ljubljane. Plešam v govorini. — Ponudbe na F. Bizjak, Žiri.

Kovačega posetivo

sprejemam takoj za brusenje sekir in druga orodna dela. — Nastop takoj. Matevž Krmelj, sekirni kovač, Log, p. Škofja Loka

Semenški krompir

zdrav, ima na prodaj Ivan Šinković, Ambrož Št. 12, p. Zagradec. Cena po dogovoru

Lep travnik s sladko krmo v ravnem od veliki cesti blizu trga in železničke postaje, posebno primeren za stavbišča, proda Žveglar. Sv. Jurij ob južni železnicni.

Dekle staro 17 do 25 let za vsa kmetička dela sprejme Jakob Jernejčič, Begunje pri Cirknici.

Službo istraževanja čevljarski pomočnik, zmožen vsakega dela. Naslov se polze v upravi Domoljuba pod št. 3080.

Hlapca vojenega poljškega del, z dalmatini spravedljivi, spremem. Zgor. Šiška 29.

Dekle od divjadih tudi polhove in jazbehove kupujem skoraj celo leto vnsko kolčino, Zdravčič, Ljubljana. Florjanska 9.

Semena zanesljivo kačljiva dobro poljsko orodje, spicerijo in železnično kupujte pri Jos. Jagodič, Celje, Gubbeva ulica - Glavni trg

Dekle 15—18 let staro, za kmetsko delo sprejme Franc Porenc, Stepanja vas Št. 47 pri Ljubljani.

Čebelnjak za 50 kranjčev-kotnov, pa 17 panjev čebel in precej praznih panjev se poteni proda v župnišču v Velesovem.

V Berlinu imajo na pol policej, v Franciji 3.18, na Angliščem pa 5.08.

Skoraj 18 milijonov ljudi je sedaj odvisnih v Ameriki od državne podpore. To je toliko kot 15 odstotkov prebivalstva Severne Amerike.

Urednik: Jože Košček

Vsakovrstno

razstreljivo, kamnikit (dinamit), smodnik, vžigalne vrvice, kapice itd. za cestarska dela, rudnike, premogokope, kamnolome, apnenice ima vedno na zalogi

Fran Stupica, železnina
Ljubljana, Gosposvetska 1.

Nakup starega železa in drugih kovin na drobno in na vagone.

Urednik nekega časopisa in njegova žena sta vratila od pojedine. Ona je bila vso pot čemerja, doma je pa izbruhnilo: »Sram me je bilo, da, zares, sram.« — »Kaj pa je bilo napačnega, ljuba mojata je s skrbjo spraševal urednik. — »Le kako moreti biti tako raztresen. Ko je gospa Loranova ponujala torto in druge dobrote, si vsako ponudbo odločil z besedami, da zaradi pomanjkanja prostora ponube ne moreš sprejeti...«

Fige za žganjekuho

oddaja po najnižji ceni tvrdka

IVAN JELAČIN, Ljubljana Emmonska 1.

Castnik, ki je imel službo v vojašnici, je pred pregledu prisel tudi v kantino ter vprašal, če je tam vse v redu. Eden izmed vojakov je stopil pred časnico ter mu javil: »Meni so ponotorno dali namesto piva bencin, a opazil sem šele, ko sem fe po steklenice spil.« — »V redu,« je dejal castnik, »da ali tri dni ne smes kadit!«

Za žganjekuho brinje, fige, rozine in slike oddaja po ugodnih cenah

FRAN PODBACHIK d. z o. z., Ljubljana, Tyrševa cesta 11.

Javna skledišča (Seikan)

Davčni iztirjevalec: »Ali priđem jutri?« — Mlad zdravnik: »Slavkari ali celo trikrat lahko pride, če vam ni neugodno. Ljudje bodo mislili, da imam toliko pacientov.«

Gost: »Pa sem zares žejen.« — Gospodinar: »Malo počakajte, vam prinesem vode.« — Gost: »Ju sem rekel da sem žejen, ne umazan!«

Golša, nabrekkel vrat

je obolenje ščitne floze, ki se mora pravilno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v svoji funkciji kot zaščita proti strupom vse preveč preprečuje, zaradi česar lahko nastopijo nepristojni, a često tudi nevarni poljavji.

Zdravniška znanost je dogmatična, da so soli, ki vsebujejo jod, pri raznih oblikah golša izredno učinkovite. Stevilni bolniški so ugotovili, z uporabo našega zelo pravoprostege

domačega zdravljiva s plijenom nagnet in povsem neškodljiv vpliv na bolesnike. Vsakdo, ki je bolan na golši, ima našrekkel vrat, utefene floze, naj zahteva kačljico, ki je vsakomur

popolnoma brezplitno

postojemo. Zadostujte do planca. Poštno zbiralne mesto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neuköln.
Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 111.

Za Jugoslovansko tiskarno, Karel Čef